БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 235 (6155) | 1951 оной ноябриин 30, пятница | Сэн 20 мүнгэн

ЭБ НАЙРАМДАЛ ХАМГААЛХА СОВЕТСКЭ КОМИТЕДҺЭЭ

Агууехэ табан гүрэнэй — Америкын Холбоото Штадуудай, Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Великобританиин ба Фрэнциин хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихэ кампаниин СССР дотор үнгэргэгдэһэнэй дүнгүүдые эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитет согсолон гаргаба.

Кампаниин дүнгүүд хадаа Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые бүхы советскэ арадай нэгэн һаналтайгаар дэмжэжэ байһан тухайда, дайн сэрэг зайсуулха бэ эб найрамдалай хэрэг хамгаалха гэжэ советскэ хүнүүдэй батаар шиидэнхэй тухайда гэршэлнэ.

Кампаниин эхилһэнһээ хойшо ноябриин 15 хүрэтэр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада советскэ 117.669.320 гражданинууд гар табяа.

Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табилга СССР дотор политическэ ба ажалай угаа ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрөө. Советскэ Правительствын эб найрамдалта гадаадын политикые бүрин һайшаадаг ба батаар дэмжэдэг тухайдаа, бүхы оронуудтахи эб найрамдалай тала баригшадтай һанал нэгэтэй байһан тухайдаа советскэ хүнүүд олон тоото суглаанууд, митингнүүд, конференцинүүд дээрэ мэдүүлһэн байха юм. Дэлхэйн шэнэ дай үүдхэхэ гэжэ сролдодог империалистическэ гүрэнүүдэй зонхилхы бүлэг нюурнуудай агрессивнэ ябуулганууд тушаа ехээр дураа гутанхай байһан тухайдаа мэдүүлээд, советскэ хүнүүд хадаа Корейдэхи американска интервенци болюулха, атомна зэбсэг хорижолхо, зэбсэгүүдые хуряаха, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо эб найрамдалай Пакт баталхэ эрилтэ хэбэ.

Советскэ хүнүүд бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай түшэг тулгуури болоһон Советскэ гүрэнэй хүсэ шадал улам бэхижүүлхэ зорилгоор амгалан ажалай хэрэгтэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые тэмдэглэбэ.

Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табюулхын тула СССР дотор үнгэргэгдэһэн кампаниин дүнгүүд хадаа советскэ арадай эб найрамдалда тон дуратай байдаг тухайда, бүхы арадуудтай хани харилсаатай байха, эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ гэһэн хэлбэришэгүй дура зориг тухайда гэршэлнэ. Советскэ арад хадаа эб найрамдалай ба арадуудай аюулгүйн хэрэгэй түлөө агууехэ тэмсэлдэнь бүхы дэлхэйдэхи эб найрамдалай тала баригшадай найдамтай союзник болонхой.

Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гар табюулха кампани СССР дотор 16 наһатайһаа эхилэн бүхы гражданинуудые хабаадуулан, амжалтатайгаар дүүрээ, энэ хадаа өөрынгөө правительствые, большевистскэ партиие, эб найрамдалай агууехэ туг-баригша нүхэр Сталиниие тойрон советскэ арадай нэгэдэнхэй ба нигтаар жэгсанхай байһанай эли тодо демонстраци мүн.

Малай тэжээл гамтайгаар, зүбөөр гаргашалха хэрэгтэй

Малажал хадаа манай республикын хүдөө ажахын гол һалбаринь мүн. Тиимэ хадань энээндэ парти, правительство тон ехэ анхарал хандуулна. Мүнөө колхозно нийтын малажал хүгжөөлгын эгээн харюусалгатай үе—малай үбэлжэлгын үе эхилээ. Эгээл иимэһээ малай үбэлжэлгэ тухай асуудал бүхы партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай гол анхаралда байха ёһотой.

Малаа эрхим шанартай тэжээлээр хүсэд хангаха гээшэ малажал хүгжөөлгын тон шухала асуудал мүн. Теэд тэжээл элбэгээр бэлдээд лэ хэрэг дүүрэхэ бэшэ юм. Бэлдэһэн тэжээлээ наринаар хадагалха, арбин гамтайгаар гаргашалха, малда эдюулхынгээ урда тээ буйлуулан бэлдэхэ шухала. Тиимэһээ партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд колхозууд дотор үбһэ тэжээлэй зүбөөр тушаагдан абтажа байһаниие, тэрэниие ямараар хадагалжа, хэр зэргэ зүбөөр гаргашалжа байһаниие хододоо хинан шалгаха уялгатай. Бригадануудай суглуулһан бүхы үбһэ тэжээлые колхозуудай правленинүүд актын ёһоор тушаажа абаха, тиихэдээ акт соогоо тэжээлэй шанарыень, шэгнүүрыень зааха зэргэтэй. Тушаан абтаһан тэжээл хадаа колхозой правлениин түрүүлэгшын болон счетоводой гар табилгатай ордерой ёһоор фермэнүүдтэ үгтэхэ байна.

Бэлдэһэн тэжээлые колхоз бүхэндэ тусхай комиссиин тушаан абаха хэрэгые ноябриин 15 хүрэтэр дүүргэхэ, мүн энэ болзор соо колхоз бүхэндэ тэжээлэй баланс табиха, фермэ, бригада бүхэндэ тэжээл гаргашалгын һара бүриин түсэб табиха гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой VI пленум тогтооһон байна. Тиихэдэ тэжээлэй баланс болон тэжээл гаргашалгын һара бүриин түсэб хамтын суглаанууд дээрэ гү, али үйлэдбэриин зүблөөнүүд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээд, колхозой правлениин заседани дээрэ баталагдаха ёһотой.

Обкомой пленумэй энэ тогтоол хадаа Бичурын, Кударын, Мухаршэбэрэй, Хэжэнгын, Яруунын, Баргажанай аймагуудта мүнөө болотор дүүргэгдэнэгүй. Тус аймагуудай олохон колхозууд бэлдэгдэһэн тэжээлые үшөө тушаажа абаагүй байнаар. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Коминтерн» колхоздо болото дээрээ хэды шэнээн үбһэ тэжээлэй суглуулагдаһаниие хэншье шалгаадүй, үбһэн, соломо, зеленко бригадануудһаа тушаан абтаадүй байна. Олохон һүринүүдынь хахадаа хүрэтэр малда эдюулшэнхэй, соломонь ямаршье тоо бүридхэлгүйгөөр гаргашалагдана. Фермэнүүд зэрэнь зөөжэ асарагдаһан запас тэжээл гэжэ байхагүй. Эндэхи хүтэлбэрилэгшэдэй харюусалгагүй дээрэһээ малай үбэлжэлгэдэ иимэ ехэ утагдалнууд тохёолдоо. Колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Еромеев малайнгаа фермэ дээгүүр ябадаггүй байха юм.

Малые байрадань оруулжа адуулха үеын эхилтэр бүдүүн тэжээлэйн 70 процентые малай байха газарта зөөжэ асарха гэжэ ВКП(б)-гэй обкомой VI пленум тогтооһон байгаа. Мүнөө олон аймагуудай колхозууд энэ хүдэлмэриие ехээр унжагайруулжа байна.

Тэжээл гамтайгаар гаргашалха гээшэ тон ехэ удхашанартай. Бүхэли үбэлдөө тэжээлэй хүсэд хүрэхын түлөө тэрэниие һара бүриин түсэбэй ёһоор гаргашалха хэрэгтэй. Фермын хүдэлмэрилэгшэд хадаа ямар шанартай, хэды зэргын тэжээл өөһэдтөө даалгагдан үгтэһэниие, ямар малда, хайшан гээд эдюулхэ байһанаа һайн мэдэхэ ёһотой. Зоотехнигүүд, агрономууд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд хадаа түсэбэй ёһоор тэжээлэй гаргашалагдажа байһаниис, хэды шэнээн тэжээл үлөөд байһаниие саг үргэлжэ шалгажа байха уялгатай.

Малда эдюулхынгээ урда тээ тэжээлые бэлэдхэн буйлуулха хэрэгтэй. Тиигэжэ бэлдэһэн тэжээл хадаа малай эдихэдэ ехэ шэмэтэй байдаг. Мүнөө тэжээл буйлуулгын бүхы багажа зэмсэгүүдые бэлдэхэ хэрэгтэй. Энэ талаар машинно-тракторна станцинууд колхозуудта ехэ туһа хүргэхэ уялгатай. МТС-үүд хадаа тэжээл бэлдэлгын машинануудые заһабарилхадань туһалха үүргэтэй.

Бүхы малай байрануудта кормушкануудые заатагүй түхеэрхэ шухала. Тэжээлые газарта хаяжа үгэхэдэ, мал тэрэниие бултыень эдингүйгөөр, ехэ хог үлээжэ, гэшхэжэ гутаадаг байна бшуу.

Түрүү колхозууд малай тэжээл гамтайгаар, зүбөөр гаргашалхын түлөө оролдоно. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ, Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозууд тэжээлээ малда эдюулхын урда тээ буйлуулдаг, кормушканууд болон яслинуудые түхеэрэнхэй байна. Кабанскын аймагай колхозууд заводской кормокухнинуудтай болонхой.

Гэбэшье, республикын олонхи колхозууд тэжээлые малда үгэхынгөө урда тээ буйлуулан бэлдэхэ хэрэгтэ анхаралаа табинагүй. Тиихэдэ республикын хүдөө ажахын Министерствын, мүн аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд энэ талаар түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлнэгүй.

Колхозно фермэнүүд дээрэ тэжээл буйлуулан бэлдэхэ, тэрэниие гамтайгаар, зүбөөр гаргашалха, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгые зоотехнигүүд, ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд үдэр бүриин хиналтада абаха уялгатай. Мүнөө үедэ эдэ хүдэлмэрилэгшэдэй эгээн шухала зорилго хадаа малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ ябадал болоно.

Бэлдэһэн тэжээлээ малай үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилээд гамтайгаар, зүбөөр гаргашалха гэһэн хүндэтэ зорилго мүнөө малшадай, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана.

Партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд малай үбэлжэлгын бүхы хэрэгые саг үргэлжын хиналта дороо абажа, һайнаар хүтэлбэрилхэ ёһотой.

ВКП(б)-гэй Обкомдо

РЕСПУБЛИКЫН МТС-үүдэй ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ СЭЛЭНГЫН МТС-эй ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ХАНДАҺАН ХАНДАЛГА ТУХАЙ

Тракторнууд, комбайнууд ба хүдөө ажахын бусад машинануудые болзорһоонь урид заһабарилжа дүүргэхэ, заһабарилгын хүдэлмэриин өөрынь үнэ нилээд химдалха, 1952 оной хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдтэ хаһа саг соонь, һайн шанартайгаар бэлэдхэхэ уялга абаад, тракторнууд ба прицепнэй машинануудые заһабарилгын түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, 1952 онэй хабарай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхын түлөө республиканска социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ Сэлэнгын машинно-тракторна станцинуудай ба машинно-тракторна мастерскойнуудай хүдэлмэрилэгшэдые уриһан Сэлэнгын машинно-тракторна станциин трактористнууд, заһабарилгын хүдэлмэришэд, комбайнернууд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэлые һайшааха.

Сэлэнгын МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй хандалгые үргэнөөр зүбшэн хэлсээд, 1952 оной хүдөө ажахын хүдэлмэридэ жэшээтэ һайнаар бэлдэхын түлөө **МТС-үүд ба МТМ-нүүдэй социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ, тракторнууд, комбайнууд ба хүдөө ажахын бусад машинануудые болзорһоонь урид ба һайн шанартайгаар заһабарилхын, хүдөө ажахын культурануудай ба сабшалангай ургаса дээшэлүүлхын тула үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые хаһа саг соонь ба хүсэдөөр дүүргэлгэдэ МТС-үүдэй бүхы трактористнуудые, заһабарилгын хүдэлмэришэдые, комбайнернуудые ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые бултыень элсүүлхэ гэжэ партиин** аймкомуудые, республикын МТС-үүдэй партийна эхин организацинуудые, хүдөө ажахын органуудые уялгалха.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференци

СССР-эй арадуудай түлөөлэгшэд—эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференциин делегадууд элдэб республиканууднаа, городууд ба тосхонуудһаа, заводууд болон барилганууднаа, колхозууд ба совхозуудһаа, академинүүд болон научна лабораторинуудһаа Москва ерэбэд.

Мянга үлүүтэй делегадууд ба олон тоото айлшад Союзуудай Байшангай Колонно зал соо ноябриин 27-до суглараа. Эдэнэй дунда—наукын талаар онсо гайхамшаг нээлтэнүүдые хэжэ Эхэ ороноо алдаршуулһан эрдэмтэд, суута стахановецууд, үйлэдбэриин новаторнууд, элбэг баян ургасын мастернууд партийна ба профсоюзна хүдэлмэрилэгшэд, уранзохёолшод, уранзураашад, багшанар, врачууд, артистнууд, һурагша залуушуул бии. Эдэ советскэ патриодууд өөһэдынгөө эрид шанга ба халуун үгэнүүдые конференциин трибунаһаа хэлэхын тула, эб найрамдалай агууехэ туг-баригша — Сталин тухай сэдьхэһээр ерэһэн байна.

Союзуудай Байшангай Колонно зал һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Хүн түрэлтэнэй гениинэр В. И. Ленинэй, И. В. Сталинай портредүүд сценын гүн дунда ягаан бархат дээрэ дэлгээтэй байна. «Бидэнэр эб найрамдалай түлөө тэмсэнэбди, эб найрамдалай хэрэг хамгаалнабди» гэһэн сталинска үгэнүүд алтан үзэгүүдээр бэшэгдэнхэй.

Элитэ ехэ эрдэмтэ-түүхэшэн, эб найрамдалай түлөө тэмсэлшэ академик **Б. Д. Греков** конференци нээгээ.

—Хүндэтэ нүхэдүүд ба ханиинар, манай үргэн ехэ Эхэ ороной республиканууднай, хизаарнуудай болон областьнуудай делегадууд, хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай ба советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд—бидэнэр болбол арадуудай хоорондын хани барисаае, эб найрамдалые сахиха, империалистическэ дай үүдхэгшэдэй түсэбүүдые элишэлхэ гэһэн советскэ арадай бата дура зориг тухай дахинаа мэдүүлхын тула эндэ, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференцидэ мүнөөдэр сугларaад байнабди.

Дай үүдхэхын тулада империалистнуудай элеэр бэлэдхэжэ байһан ябадал бүхы дэлхэйн арадуудай эрид шанга протест үүсхэбэ. Хамаг оронуудтахи үнэн сэхэ хүнүүд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахихын ба бэхижүүлхын түлөө эмхидхэлтэ тэмсэлэй замда ороо. Эб найрамдал хамгаалгын идея хадаа түгэлдэр ехэ материальна хүсэн боложо байна. Эб найрамдалай тала баригшадай зэргэнүүд улам урган, бэхижэнэ.

Советскэ арад байгаалиие шэнэдхэн хубилгана, сүл тала байһан газарнуудые садууд ба полинууд болгоно, шэнэ шэглэлнүүдээр мүрэнүүдые урадхуулна; советскэ арад гражданска промышленностиие үргэнөөр хүгжөөнэ, асари ехэ электростанцинуудые тодхоно, уһалалгын каналнуудые барина, шэнэ городуудые байгуулна.

Бидэнэр амгалан ажал эрхилжэ байнабди, тиигэбэшье һэрэмжынгээ мэдэрэлые алданагүйбди, дай үүдхэгшэдэй хорото ябуулга тухай мартанагүйбди. Өөһэдынгөө зэргэнүүдые улам нигтаруулан, Эхэ оронойнгоо хүсэ ба шадалые бүри ехээр бэхижүүлэн, бидэнэр болбол дай үүдхэгшэдэй заналтадань хэрюу үгэнэбди.

Түгэсхэл дотороо академик Греков иигэжэ хэлээ:

—Бидэнэр эндэ сугларaад байхадаа, өөһэдынгөө һанал бодолые эб найрамдалай түрүү ба эгээн найдамтай хамгаалагша тээшэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай агууехэ туг-баригша нүхэр Сталин тээшэ хандуулнабди.

Эдэ үгэнүүдыень делегадууд ба айлшад нэрьемэ, удаан үргэлжэлһэн альгаташалгаар угтаба.

СССР-эй арадай артист С. А. Герасимовай дурадхалаар конференциин президиум һунгагдаа. Президиумэй гэшүүдэй дунда СССР-эй наукануудай Академиин президент А. Н. Несмеянов, «Парижская коммуна» фабрикын бригадир Л. Г. Корабельникова, Улаан Армиин нэрэмжэтэ колхозой звеньевой Социалистическэ Ажалай Герой В. И. Дианова, уранзохёолшо Якуб Колас, Узбекскэ ССР-эй арадай артистка С. Ишантураева, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Кузнецов, Куйбышевска гидроузелай экскаваторщик Василий Лямин, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Н. А. Михайлов, Москва городой главна архитектор А. В. Власов, советскэ залуушуулай Антифашистска комитедэй түрүүлэгшэ В. И. Кочемасов, Советскэ Союзай Герой А. П. Маресьев, РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша М. В. Покровская болон бусад бии.

Түрүүлэгшэ хадаа Москва ерэһэн прогрессивнэ элитэ ехэ ажал-ябуулагшадые—Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн г-н Ив Фарж, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй секретарь Паламеде Борсари гэгшэдые конференциин президиумдэ уриха гэһэн дурадхал оруулба. Энэ дурадхалынь бүхы сугларагшад альгаташалгаар угтан абаа. Тэрэшэлэн героическа корейскэ арадай түлөөлэгшэ, эб найрамдал хамгаалха Корейскэ Комитедэй түрүүлэгшэ Хан Сер Я гэгшын президиумдэ ерэхэдэнь, делегадууд мүн лэ халуунаар амаршалба.

Конференцидэ хабаадагшад болбол эб найрамдалай агууехэ туг-баригша, түрэл ба инаг Иосиф Виссарионович Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрое Хүндэтэ президиумдээ угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаа. Бултадаа болобод. Нүхэр Сталинай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан нэрьемэ оваци, «Агууехэ Сталинда, ура!» гэһэн хашхаралдаан болобо.

Секретариат, мандатна ба редакционно комиссинууд һунгагдаа.

Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгые СССР дотор үнгэргэһэнэй дүнгүүд ба эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй ээлжээтэ зорилгонууд тухайда эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй элидхэл гэһэн зүблэхэ зүйл баталан абтаа.

Эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшэ, уранзохёолшо **Н. С. Тихоновтэ** элидхэл хэхын тула үгэ үгтөө.

Элидхэлшэ болбол бүхы оронуудтахи хэдэн зуу миллион хүнүүдые нэгэдхэгшэ эб найрамдалай түлөө улам ургажа байгаа арадай хүдэлөөн тухайда хэлэбэ. Эдэ хэдэн зуу миллион хүнүүдэй дурэ зориг хадаа хүн түрэлтэндэ эсэргүү заговор хэгшэдтэ, дэлхэйн шэнэ дай үүдхэгшэдтэ һаад ушаруулжа байна.

Эб найрамдалай хэрэгые зоримгойгоор ба хэлбэришэгүйгөөр хамгаалагша Советскэ Союз хадаа хүн түрэлтэнэй дайсадта эсэргүү—баруун тээ немецкэ фашистнуудта ба зүүн тээ японско империалистнуудта эсэргүү байлдаанай һүрөөтэ үдэрнүүдтэ хүсэ шадалаа, шуһаяа гамнангүй Европын ба Азиин арадуудта эрхэ сүлөө олгоһон советскэ арадай героизмые, эрэлхэг зоригые харагшадта, сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудта зориг бадаруулагша жэшээ болоно.

Большевигүүдэй партиин хүтэлбэри доро, дэлхэйн бүхы арадуудай аша туһада амгалан байдал сахин хамгаалагша өөрынгөө агууехэ вождиин, түрэл Иосиф Виссарионович Сталинай ударидалгаар коммунизм байгуулха хэрэгтэ туйлаһан асари ехэ илалтануудые доторонь, амгалан тайбан ажал доторнь советскэ хүнүүдэй героизмые арадууд хаража байна. **(Удаан замхашагүй нэрьемэ альгаташалга болобо).**

Бүхы дэлхэйн олон миллион хүнүүд энэ нэрые тон ехэ инаглалтайгаар ба баясхалантайгаар, өөһэдынгөө эрхим этигэл найдабаринуудтай холбон дурдана:

Сталин — арадуудай эсэгэ, Сталин — ажабайдал, Сталин—эб найрамдал мүн! Сталинай нэрэнь амгалан байдалай түлөө, эб найрамдалай хэрэгэй илалтын түлөө тэмсэлэй туг мүн. **(Нэрьемэ альгаташалга).**

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна хоёрдохи ба гурбадахи конференцинүүдэй хоорондо үнгэрһэн жэл юу харуулааб гэбэл, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал сахиха ба бэтадхаха гэһэн идея хадаа шэнэ дайнай улам ехэ боложо байгаа аюулда эсэргүү тэмсэлдэ бүри олон шэнэ хүнүүдые элсүүлэн жагсааба. США-дахи, Англидахи ба мүн Францидахи агрессивнэ хүсэнүүд шэнэ дай жүрөөдэн, тэрээндэ галзуу яаралтайгаар бэлэдхэжэ байна гэжэ энэ жэл мүн лэ тодоруулан харуулаа.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй хамаг ажал-ябуулгань үндэр дээдэ зорилго шиидхэлгэдэ, бүхы арадуудай ажамидаралай интересүүдтэ харюусаха бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдал хангаха ябадалда зорюулагданхай гэжэ харуулһан эли тодо жэшээнүүдые элидхэлшэ дурдаба. Эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй уласхоорондын организацинуудай оло дахин уряалбашье һаань, ООН хадаа уласхоорондын байдалай тон шухала асуудалнуудые шиидхэжэ шадахагүй байшоо. Атомна зэбсэг хорижолхо, тэрээниие үйлэдбэрилхэ ябадалда хиналта хэхэ, зэбсэглэлые бүгэдэниитээрээ хорооxо гэхэ мэтын шухала проблемэнүүд тушаа ООН юушье хээгүй байна. Корейдэ американска ба лисынмановска сэрэгүүдэй хэжэ байгаа зэрлиг муухай аашануудые өөрынгөө тугаар халхалан, ООН болбол Корейдэхи американска гэмтэ муухай агрессиие үмэглэгшын үүргэ өөртөө даажа абаа гэжэ элидхэлшэ онсо тэмдэглэбэ.

Энэ оной ноябриин 1—7-до Венадэ болоһон, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси эб найрамдал сахилгада ба дайн сэрэг зайсуулгада зорюулагдаһан хэдэ хэдэн дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхэ уряатайгаар ООН-до дахин хандаһан байна. Эдэ асуудалнуудта ООН-эй Генеральна Ассамблейн мүнөөнэй сессиин ямараар хандаһаниинь һаядэ эли болохо.

Гэбэшье, мүнөөнэй уласхоорондын оршон байдал хадаа агууехэ гүрэнүүдэй хоорондын харилсаануудтахи аюулта түгшүүрэлые һулэруулхын тула, тэдэнэй хоорондо харилсан ойлголсохо ябадал түйлахын ба арсалдаата бүхы асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын тула энэ дары, эрид шууд хэмжээ абахые эринэ гэжэ, эб найрамдалай интересүүдые үнэхөөр үнэтэйдэ бододог хүнүүдэй харангүй байха арганьгүй.

Энээнтэй дашарамдуулан, агууехэ гүрэнүүдэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түүхэтэ Хандалгын угаа ехэ удхашанар тушаа Н. С. Тихонов хэлэбэ.

Агууехэ табан гүрэнэй хоёр гүрэниинь—Советскэ Союз ба Хитадай Арадай Республика агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталхые хүсэнэбди гэжэ бүхы дэлхэйн үмэнэ тодорхойгоор мэдүүлһэн байна. Эдэнэр тиимэ Пакт баталха тухай хэлсээ дары хэхээр бэлэн байһанаа мэдүүлээ. Гэбэшье, США-гэй, Англиин ба Франциин правительствонууд Эб найрамдалай Пакт тушаа тон дурагүй хараа бодолтой байһаар.

Гэхэ зуура, дэлхэйн арадууд Эб найрамдалай Пактын удхашанарые һайнаар ойлгоо, тиимэ Пакт баталалга хадаа дай үүдхэгшэдэй агрессивнэ түсэбүүдые эбдэхэ ёһотой гэжэ ойлгоо.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга энэ оной февраль һараһаа хойшо элдэб оронуудта эхилһэн байна. Энэ гар табилга бүхы дэлхэйдэ дэлгэрһэн бүгэдэарадай хүдэлөөн болоо.

Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай эрилтэдэ гар табюулха бүгэдэарадай хүдэлөөнэй угаа ехэ далайсатай болоһон ябадалһаа айжа, США-гэй ба тэрэнэй мэдэлдэ байдаг оронуудай агрессивнэ хүсэнүүд эб найрамдалай тала баригшадые хэрээгы шэрүүнээр мүрдэжэ эхилээ.

Эб найрамдалай тала баригша олон мянган хүнүүд Америкын, Европын, Азиин ба Африкын элдэб оронуудта, «американска гаулейтернүүдэй» эзэрхэжэ байһан газар бүхэндэ түрмэдэ хаагдаа, гэмнэгдэн хэһээгдээ, сүлэгдөө, сохигдоо, намнагдаа. Эдэ бүхы мүрдэлгэнүүдэй хэгдэжэ байбашье, Эб найрамдалай Пакт тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилга бүхы оронуудта дэлгэрээ. Мүнөө 600 миллион шахуу хүн—бүмбэрсэг дэлхэйн бэе хүсэһэн хүн зоной хахадынь шахуу Хандалгада гар табиһан байна.

Газар дээрэ амгалан байдал байгуулхые эриһэн, Корейдэ, Вьетнамда, Малайяда шуһа адхаралга зогсоохые эриһэн, арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхые эриһэн, бүхы континентнүүд дээрэхи олон зуугаад миллион эдэ хүнүүдые американска ба элдэб бусад агрессорнууд тоонгүй байжа шадахагүй. Эб найрамдал ба аюулгүй байдал эрижэ байгаа арадуудай энэ үргэн референдумай, дэлхэйн түүхэтэ энэ баримтын удхашанарые ямаршье хардалгаар, ямаршье мэхэ гохоор ба заналтаар багадхажа шадагдахагүй.

Элидхэлшэ хадаа эб найрамдалай түлөө советскэ арадай тэмсэл тухай хэлэбэ.

Хүн түрэлтэнэй прогрессивнэ түрүү бүхы хүсэнүүдтэй хамтадаа советскэ хүнүүд арадуудай хоорондын эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө эрид шууд, эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэһэн бата дура хүсэлөө мэдүүлээ, агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түүхэтэ Хандалгада гараа табяа.

Хандалгада гар табюулхын тула СССР-тэ үнгэргэгдэжэ байгаа кампаниин дүнгүүдые эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй даалгабаряар Н. С. Тихонов соносхобо.

Кампаниин эхилһэнһээ хойшо ноябриин 15 хүрэтэр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада советскэ 117.669.320 гражданинууд гар табяа гэһэн мэдээсэл халуун альгаташалгаар угтагдаба.

Хандалгада гар табилга СССР дотор политическэ ба ажалай асари ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэрбэ.

Гар табюулха кампаниин дүнгүүд хадаа эб найрамдалда советскэ арадай гүн гүнзэгыгөөр дуралдаг тухай, бүхы арадуудтай хани харилсаатай байха, эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ гэһэн тэрэнэй хэлбэришэгүй дура хүсэл ту-

(Түгэсхэлынь 2-дохи нюурта)

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэсоюзна гурбадахи конференци

(Түгэсхэл)

хай гэршэлнэ. Советскэ Союз хадаа арадуудай эб найрамдалай ба аюулгүй байдалай түлөө агууехэ тэмсэлдэ бүхы оронуудтахи эб найрамдалай тала баригшадай найдамтай союзник мүн.

Эб найрамдал хамгаалга хадаа советскэ арадай шухалын шухала хэрэг мүн. Амгалан ажал хэжэ, коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ түсэбүүдые бэелүүлжэ байгаа советскэ хүнүүд бата бэхи ба удаан сагай эб найрамдалые, бүхы арадуудтай хани барисаатай ба хани харилсаатай байхые хүсэнэ.

Дайнай хойто тээ арадай ажахые һэргээн бодхоохо ба хүгжөөхэ нэгэдэхи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдэһэн ба үлүүлэн дүүргэгдэһэн байна. Дайнай һүүлээр советскэ промышленность, хүдөө ажахы һэргээн бодхоогдохоһоо гадна, дайнай урда тээхи хэмжээе һураггүй ехээр үлүүлээ.

Советскэ Союзай ажалшадай материальна хэмжээн хэлбэришэгүйгөөр ургажа, наука, культура ба искусство саашадаа һалбаран хүгжэжэ үргэлжэлһөөр

Советскэ хүнүүд байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха агуу һайхан түсэбүүдые бэелүүлжэ байна. Волга дээрэ, Днепр дээрэ, Дон дээрэ Аму-Дарья дээрэ хүдэлмэринүүд бүрин хүсөөрөө хэгдэнэ.

Хаа хаанагүй, манай ороной булан тохой бүхэндэ советскэ хүнүүдэй шэнэ, жаргалта, баярта хүхюун, амгалан ажабайдал таһаралтагүйгөөр зохёон байгуулагдана, манай агууехэ советскэ гүрэнэй хүсэ шадал бэхижэнэ.

Советскэ арадай агууехэ эдэ амжалтанууд демократическа лагериин бүхы оронуудта, элдэб оронуудай эб найрамдалда дуратай бүхы хүнүүдэй зүрһөө баяраар угтагдана. Бүхы дэлхэйн арадууд эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай найдамтай түшэг тулгуурние Советскэ Союзда—социализмын орондо харана.

Эб найрамдалай тала баригшалай олон тоото конференцинүүд, суглаанууд, митингнүүд Хандалгада гар табилгын урда тээ болоо гэжэ нүхэр Тихонов хэлэнэ. Советскэ Союзай арадуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ советскэ хүнүүд—хүдэлмэришэдэй ба колхознигуудай түлөөлэгшэд, искусствын ба наукын ажал-ябуулагшад, уранзохёолшод, студентнүүд, профсоюзна ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдал ба хани барисаае гүнзэгыгөөр хүсэдэг тухайгаа, өөһэдынгөө ажал тухай, өөһэдынгөө срээдүй тухай, эзэмдэлгын дайнда зэбүүрхэдэг тухайгаа хэлэһэн байна. Тэдэнэр Советскэ Союзай эб найрамдалай гадаадын политикые һайшаагаа, дэлхэйн шэнэ дайн үүдхэхые бэлэдхэжэ байгаа американо-английскэ империалистнүүдые буруушаан шүүмжэлээ, Кореядэ агресси зогсоохо эрилтэ табяа, Баруун Германые ба Япониие ремилитаризацилха ябадалые эрид шууд буруушаагаа. Хуулита омогорхолой, үндэр патриотизмын, советскэ арадай барагдашагүй хүсэндэ этигэлэй мэдэрэлээр бүхы үгэнүүд нэбтэрэнхэй байгаа.

Советскэ хүнүүд өөһэдынгөө гарнуудые ажал хэрэгээр батадхана. Эхэ ороноо бэхижүүлхэ хэрэгтэ, эб найрамдалай хэрэгтэ ажалайнгаа оруулалта хэнэ. Түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэжэ, продукциин шанар һайжаруулжа, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые жэшээтэ һайнаар дүүргэжэ, олон миллион советскэ ажалшад эб найрамдалай стахановска вахтануудта жагсаа. Бүхэли фабриканууд ба заводууд, колхозууд ба МТС-үүд эб найрамдалай вахтануудта жагсаба.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури болоһон СССР-эй хүсэ шадалые бэхижүүлхэ ба шангадхаха гээшэ эб найрамдалай хэрэгтэ манай эрхим оруулалта мүн гэжэ манай советскэ хүнүүд һайнаар ойлгоно.

Бүхы оронуудай арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар манай зорилгонууд хадаа эб найрамдалда дуратай хүсэн түгэлдэр манай социалистическэ гүрэниие саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ оруулалтаяа ехэдхэн, өөһэдынгөө ажалай хүсэлэлгые арбижуулха, һэрэмжээ дээшэлүүлхэ, шэнэ дай үүдхэгшэдэй гэмтэ түсэбүүдые элирүүлхэ, мүн манай амгалан ажал һүйдхэхые һэдээ һаань, агрессорнүүдтэ хатуу шангаа харюу үгэхөөр хэзээдэ бэлэн байха ябадал болоно гэжэ Советскэ Союздахи эб найрамдалай тала баригшад харана (Альгаташалга).

Нэгэ арадые нүгөө арадтань тухирхые, хүн түрэлтэндэ зэбүүрхэһэн, шунахай зорилгонуудаа бэелүүлхын тулада сэрэгэй түймэр шатаахые оролдодог реакциин ба дайнай хара хүсэнүүдэй али болохоор аашалжа байбашье, оронуудай хоорондо хани барисаата харилсаануудые бэхижүүлээл гэжэ бүхы дэлхэйн арадуудай үмэнэ бидэнэр элеэр мэдүүлнэбди гэжэ элидхэлшэ хэлэнэ.

Мүнөөдэр эб найрамдалай лагерь хэзээ хэзээнэйхиһээ хүсэтэйл! Тэрэ хадаа үдэрһөө үдэртэ урган бэхижэжэ байна. Эб найрамдалай тала баригшадай уласхоорондын фронтые улам ехээр үргэдхэхэбди, бэхижүүлхэбди. Эб найрамдалай хэрэг хамгаалхабди!

Эб найрамдал хүсэдэг, тэрэнэй түлөө тэмсэдэг бүмбэрсэг дэлхэйн бүхы үнэн бодолто хүнүүд бидэнэртэй хамтадаа ябана. Үнэн ба зүб хэрэг манай талада байна.

Эб найрамдалай хэрэгэй түлөө түрүү тэмсэлшэ, эб найрамдалай түлөө эгээн ехээр оролдогшо, агуу-ехэ Сталин бидэнэртэй хамтадаа ябана! **(Нэрьемэ, удаан замхашагүй альгаташалга).**

Советскэ ехэ эрдэмтэ, СССР-эй наукануудай Академиин президент **А. Н. Несмеянов** трибунада гарана.

— Хүн түрэлтэндэ туйлай ехэ аша туһа асарха, — гэжэ тэрэ хэлэнэ,— научна нээлтэнүүдые ба ухаалан зохёолгонуудые бүлэг империалистнуудай интересүүдтэ хэрэглэн, хүнүүдые алалгын ба зоболгын аюулта зэбсэг болгохо, олон зуун жэлнүүдэй культурын үнэтэ зүйлнүүдые усадхалгын зэбсэг болгохо ябадалые, бүхы культурада, мүн хүнүүдэй газар дэлхэй дээрэ ажабайлгада аюул асарха зэбсэг болгохо ябадалые бидэ тэсэжэ шадахагүйбди.

Гидротехническэ туйлай ехэ түхеэрэлгэнүүдые байгуулгада советскэ эрдэмтэдэй хабаадалга тухай, коммунизмын материально-техническэ базые байгуулжа үгэхэ агуу-ехэ барилганууд тухай академик Несмеянов омогорхолтойгоор хэлэнэ.

Советскэ арад болбол прогрессэй ба хүн түрэлтэнэй аша туһада нээлтэнүүдые хэһэн бүхы сэг үеын, бүхы арадуудай түрүү эрдэмтэдые гүнзэгыгөөр хүндэлэн сэгнэдэг байна.

Академик Несмеянов болбол англо-американска империалистическэ бүлэгүүд элдэб оронуудай эрдэмтэдэй творческо хани барисаае эбдэхые оролдоно гэжэ гэршэлһэн баримтанууд тухай зэбүүрхэн хэлээ.

Гэбэшье, элдэб оронуудай наукын ба культурын түрүү ажал-ябуулагшадай хоорондохи хани харилсаанай ба харилсан ойлголсолгын ургалтые полицейскэ ямаршье хэмжээ-ябуулганууд тогтоожо шадахагүй.

Элитэ эрдэмтын һүүлээр солото шулуушан **Василий Королев** трибунада гарана. Тэрээнэй шадабарита гараар хэдэн олон һаруул һайхан байшангууд советскэ хүнүүдтэ баригдаа. Нүхэр Королевой үгэнь жэлһээ жэлдэ хүгжэжэ ба гоё һайхан боложо байдаг түрэл столицын түлөө омогорхолоор нэбтэрэнхэй байгаа.

— Советскэ арадай һаруул һайхан зам, — гэжэ нүхэр Королев хэлэнэ, — тэрээнэй ажалай зорилго тодо һонор ба арюун һайхан. Бидэнэр дайнай түймэрые дабажа гараабди, һандаргагдаһан һуурин газарнуудай шатажа байһан утаа униарые хараабди, үншэрһэн ухибүүдэй гашуудалта уйлаае шагнаабди. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, дайн юун гээшэб гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Тиимэһээ эб найрамдалай арюун һайхан туг доро жагсахыень газар дэлхэйн бүхы простой хүнүүдые уряалнабди.

Эб найрамдалай тала баригшадай хүсэтэ хүдэлөөн илагдашагүй гэжэ хэлээд, нүхэр Королёв нэрьемэ альгаташалга доро нимэ юрөөл табяа:

— Эб найрамдалай туг баригша, манай наран, манай омогорхол, манай вождь ба хани нүхэр, инаг түрэл Сталин мандаха болтогой!

Грузиин түлөөлэгшэ, эб найрамдал хамгаалха грузинска республиканска комитедэй түрүүлэгшэ И. О. Мосашвили гэгшэдэ үгэ үгтэнэ. Тэрээнэй үгэ хуулита омогорхолой, үндэр патриотизмын, советскэ арадай барагдашагүй ехэ хүсэнүүлтэ этигэлгын мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй.

—**Грузинска арад,—гэжэ тэрэ хэлээ,** — **манай агууехэ ороной бүхы** ажалшадтал адли, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө, арадуудай аюулгүй байдалай түлөө, империалистическэ шэнэ дай үүдхэгшэдэй хорото муухай түсэбүүдтэ эсэргүүгээр эрид шууд тэмсэнэ. Грузиин ажалшад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй түүхэтэ Хандалгада бүхы советскэ хүнүүдтэй хамга нэгэн хүн **шэнгеэр гараа табижа, Ленин — Сталинай партида хизааргүй үнэн сэхэ байһанаа, эб найрамдалай агууехэ туг баригша нүхэр Сталинда инаг дуратай байһанаа, коммунизм байгуулгын хэрэгтэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури болоһон советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые улам бэхижүүлгэдэ өөһэдынгөө бүхы хүсые үгэхөөр бэлэн байһанаа үшөө дахин харуулаа.**

Грузиин арадай ажахын, наукын техникын ба культурын туйлай ехээр һалбаран мандажа байһан тухай, Грузиин ажалшадай зол жаргалта амгалан ажал тухай тодорхой жэшээнүүдые харуулан хэлэжэ үгөө.

Нүхэр Мосашвили дэлхэйе эзэмдэхэ тушаа англо-американска империалистнуудай бэлэдхэжэ байгаа галзуу түсэбүүд тухай, энэ түсэбүүдтэ оруулан дунда-восточно командовани гэдэгые байгуулхые эрмэлзэжэ байһан агрессивнэ бодомжонууд тухайнь зэбүүрхэн хэлээ.

— Бидэнэр, советскэ хүнүүд, — гэжэ тэрэ хэлээ, — Дүтын ба Дунда Востогто эрхилжэ байгаа дай үүдхэгшэдэй ябуулгануудые хэрэгсэнгүй орхижо шадахагүйбди. «Эб найрамдалда дуратайбди» гэжэ Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин трибуна дээрэһээ һэнгэргүйгөөр хэлэдэг, теэд үнэндөө ямаршье зэмэгүй хүнүүдые хэдэн зуугаадаарнь ба мянгаадаарнь хюдажа байдаг агрессорнүүдтэ хараал шэрээл шэнгэг лэ.

Социалистическэ Ажалай Герой **П. А. Малинина** үгэ хэлэнэ. Тэрэ хадаа Хитад ошоһон тухайгаа, тэндэ элдэб оронуудай — Бирмын, Вьетнамай, Индиин, Румыниин, Венгриин, Кореяын, Албаниин ба бусад оронуудай делегацинуудтай уулзаһан тухайгаа хөөрэжэ үгөө. Тэдэ делегацинуудай гэшүүд нүхэр Сталинда, агууехэ Советскэ Союзда хизааргүй дуратай байһан тухайгаа хэлэһэн байна.

— Би энэ жэлдэ Чехословаки ошооб,—гэжэ нүхэр Малинина саашань хэлэнэ,—тэндэ олон кооперативна хүдөө ажахынуудта хүрэжэ, өөрынгөө дүй дуршалые дамжуулан үгөөб, лекцинүүдые уншааб, манай туйлалтанууд тухай хөөрэжэ үгөөб.

Нүхэр Малинина бүхы дэлхэй дээрэхи эхэнүүд ба эгэшэ дүүнэртэ, эхэнэрнүүдтэ хандажа, эб найрамдалай түлөө бүри шангаар тэмсэхыень уряалаад, өөрынгөө үгые түгэсхэнэ.

Московско ба бүхы Русиин патриарх **Алексий** үгэ хэлэнэ.

— Атомна зэбсэг болон, — гэжэ тэрэ хэлэнэ,— хүн зониие һүрэг олоорнь хюдалгын бусад зэбсэгүүдые бүринмүһэн хоримжолготойгоор буу зэбсэгүүдые удаа дараалан ба нэгэн доро хороолго; германска ба японско асуудалнуудые урдань баталагдаһан уласхоорондын хэлсээнүүдтэй зохилдуулан шиидхэлгэ; дайнай ябуулгануудые хаа хаанагүй, түбхын түрүүндэ Кореядэ зогсоолго, тэрэшэлэн гадаадын хабшалта гү, али хамааралгагүйгөөр өөһэдынгөө хэрэгүүдые өөһэдөө ябуулха ба шиидхэхэ эрхые бүхы арадуудта хангалга,—эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй дурадхаһан эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд хадаа мүнөө үеын условидо эб найрамдал туйлаха гансахан лэ зүб зам мүн.

Агууехэ гүрэнүүд хоорондоо Эб найрамдалай Пакт баталаад лэ байбал энэ замда гаража шадаха байна. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Хандалгада гараа табиһан эб найрамдалда дуратай 600 миллион шахуу хүнүүд энэ Пакт баталхые эринэ.

Главна Туркменскэ каналай барилгын начальник **С. К. Калижнюк** гэгшын үгые зал соо сугларһан делегадууд ба айлшад ехээр һонирхон шагнаа.

Коммунизмын агууехэ барилгануудай нэгэн — Главна Туркменскэ канал хадаа манай гүрэнэй ба тэрээнэй правительствын эб найрамдалда дуратай политикын тодотомо гэршэ мүн.

Аральска далайһаа эхилээд, Кара-Кумай сүл гобиие дамжан, Красноводск хүрэтэр бүхы трасса дээрэ саг зуурын электростанцинуудай гэрэлнүүд толоржо эхилээ. Хүнэй ябадаггүй шахуу байһан газарнуудта мүнөө тон орёо нарин машинанууд хүдэлмэрилнэ, городууд ба тосхонууд баригдана, һургуулинууд ба клубууд нээгдэнэ, эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай, газар дэлхэй дээрэ ажамидаралай бии болоһон тухай ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд уншагдана.

(ТАСС).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институтай студентнэр (зүүн гарһаа) Цыпилма Раднаева, Цындыма Гатапова, Анна Аханаева, Дулма Будаева, БМАССР-эй Верховно Соведэй депутат Дунсама Бадмаева гагшэд ээлжээтэ занятидаа бэлдэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Комсомолые партийна организацинуудай зүрһөө һайнаар хүтэлбэрилхэ

ВКП(б)-гэй Кударын айкомой VI пленумһээ

Комсомольско организацинуудые саг үргэлжэ хүтэлбэрилхэ, комсомолецууд болон союзнабэшэ залуушуулые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ гэһэн шухалын шухала хэрэгые ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг, олонхи партийна эхин организацинууд хайхарамжадаа абадаггүй байгаа гэжэ пленум дээрэ элирүүлэгдэбэ. Тиимэһээ олохон колхозуудай комсомольско организацинуудта союздоторой хүдэлмэри хангалтагүйгөөр табигданхай байба. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организацида энэ жэл соо минил хоёр удаа суглаан болоо. Жэл соо нэгэшье хүниие комсомолой зэргэдэ абаагүй. Залуушуулые хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эндэ огто ябуулагданагүй шахуу. Уранһайханай самодеятельностиин кружок хүдэлмэрилнэгүй. Комсомольско тус организациин 14 гэшүүнэй минил 2-ынь агитаторнуудаар хүдэлмэрилнэ. Газетэ уншалга, хөөрэлдөөн колхозно залуушуулай дунда үнгэргэгдэнэгүй. Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, комсомолые партийна организациин зүрһөө хүтэлбэрилгэ хангалтагүйгөөр эндэ табигданхай, тус колхозой партийна организациин секретарь нүхэр Гэлыпкылов комсомольско организациин хүдэлмэридэ анхаралаа огто хандуулдаггүй.

Мүн Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхозой комсомольско организацида энэ жэлэй 10 һарын туршада минил 5 удаа суглаан болоо. Теэд эдэ суглаанууд бэлэдхэл багатайгаар, яаралтайгаар үнгэргэгдэһэн дээрэһээ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлэгдээгүй байха юм.

Гадна, комсомолецуудай, илангаяа колхозно залуушуулай дунда культурно-ниитын, физкультура ба спортивна хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр табигданхай. Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэтэ колхозой клубай байшан соо ниитын ямаршье хэмжээ-ябуулга үнгэргэгдэдэггүй, үнгэргэгдэхэ аргашьегүй байха юм. Хэтэрхэдээ эндэ хүнэй һууха нэгэшье скамейкэгүй, үүдэниинь хододоо нээлтэтэй байдаг юм. «Красный пограничник», Куйбышевай, Кагановичын нэрэмжэтэ ба бусад зарим колхозуудай малшадай дунда культурно-ниитын ямаршье хүдэлмэри хэгдэнэгүй шахуу. Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой малай фермэ дээрэ эмхидхэгдэһэн улаан булан сооно МТФ-е даагша нүхэр Цыбиковэй «бухгалтери» байха юм. Эдэ дутагдалнууд ВЛКСМ-эй айкомой хүдэлмэрилэгшэдтэ тус колхозуудай комсомольско организацинуудта мэдээжэ байбашье, тэдэниие дары усадхаха талаар зохихо хэмжээн абтаагүй байба.

Нёдондо комсомольско политһургалсалда ехэхэн дутагдалнууд гараһан байгаа. Теэд тэдэниие зарим комсомольско организацинууд мүнөө дахин дабтана.

Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо 65 комсомолецууд бии. Мүнөө жэл эндэ комсомольско хоёр политһургуули эмхидхэгдэнхэй. Гэбэшье, тэндэ нэгэшье заняти үшөө үнгэргэгдөөгүй байһаар.

Долоонжэлэй һургуули дүүргээгүй залуушуул аймаг дотор олон байха юм. Гэбэшье, хүдөөгэй залуушуулые долоонжэлэй үдэшын һургуулида һургаха хэрэг эндэ муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тамирска долоонжэлэй һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн залуушуулай үдэшын һургуулида оройдоо 18 хүн һуралсадаг юм. Теэд һурагшадай сугларагүй дээрэһээ эндэ занятинуудынь ехэнхидээ таһалдана. ВЛКСМ-эй айком, аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһаг энэ дутагдалые усадхахын тула ямаршье хэмжээ абадаггүй байха юм.

Мүн комсомольско кадрнуудые шэлэн олохо ба хүмүүжүүлхэ хэрэг һулаар эрхилэгдэнэ. 1951 он соо комсомольско эхин организацинуудай 17 секретарь һэлгэгдээ. Комсомольско организацинуудай секретарьнуудай һуралсал муугаар эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй зүблөөнүүд, семинарнууд тон үсөөн үнгэргэгдэнэ.

Комсомольско организацинуудай суглаанууд, ВЛКСМ-эй айкомой пленумүүд дээрэшье шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдэдэггүй, шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые хинан шалгадаггүй дээрэһээ эдэ ба бусад дутагдалнууд үзэгдэнэ гэжэ пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Комсомольско организацинуудай хүдэлмэриин дутагдалнуудай гол шалтагааниинь комсомольско организацинуудые парторганизацинуудай зүрһөө һулаар хүтэлбэрилһэн ябадал болоно.

— ВКП(б)-гэй айком, тэрэнэй партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһаг хадаа комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ гүнзэгы шэнжэлэл хэдэггүй байгаа, — гэжэ тус таһагые даагша нүхэр Надагуров пленум дээрэ сэхэ хэлэбэ.

Комсомольско организацинуудай хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнууд тус пленум дээрэ тон хурсаар элирүүлэгдэн шүүмжэлэгдэбэ. Мүн хүтэлбэрилхы кадрнуудые шэлэн олохо, хубаарилан табиха ба шүүмжэлхэ асуудал эндэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Пленум хадаа хэлсэгдэһэн асуудалнуудаар дэлгэрэнгы шиидхэбэринүүые баталан абаа.

Пропагандистнуудай семинар

Политһургуулинуудые ба «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалха кружогуудые хүтэлбэрилэгшэдэй ээлжээтэ семинар Заиграйн аймагта һаяхан үнгэргэгдэбэ. Эндэ сугларагшад теоретическэ ба бусад асуудалнуудаар лекцинүүдые шагнаба. «Алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн В. И. Ленинэй зохёол тухай ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Рыбаков, «Демократическа революцида социал-демократуудай хоёр тактика» гэһэн В. И. Ленинэй зохёол тухай аймсовелэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Е. Сгулев, «СССР-эй аграрна политикын асуудалнууд тушаа» гэжэ И. В. Сталинай зохёол тухай ВКП(б)-гэй айкомой пропагандист Дылыков, «Арадай демократиин орснуудта социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд» гэһэн темээр партиин айкомой партийна кабинедые даагша нүхэр Пронина лекцинүүдые уншаа. Гадна, «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсын» 10 ба 11-дэхи бүлэгүүдээр хэлэн лекцинүүд уншагдаа.

Мүн семинар дээрэ партийна һуралсалай түрүүшын һарын дүн гаргагдаа. Тэрэшэлэн пропагандистнууд хүдэлмэриингөө дүй дуршалые халан абалсаһан байха юм.

Эрхим слесарь—арадай заседательда кандидат

Советскэ хуули эбдэжэ, гүрэнэй ба олониитын үмэнэ гэмтэ ябадал хэгшэдые үнэн зүб хэһээлтэдэ ха[…] баадуулжа, арадай сүүдэй хүмүүжүүлхы үүргэ дээшэлүүлхэ гээшэ тон харюусалгатай ба хүндэтэй хэрэг мүн. Энээниие һайн ойлгоһон паровозно депогой коллективэй гэ[…] шүүд һунгуулиин урда тээхи суглаан дээрэ эрхимүүдэй эрхимүүдые арадай заседательнуудта кандидадуудаар дэбжүүлһэн юм.

Тэдэнэй тоодо суглаан болбол Владимир Тимофеевич Нагайцевай кандидатурые Железнодорожно районой нэгэдэхи участогай арадай сүүдэй арадай заседательда кандидадаар нэгэн дуугаар дэбжүүлээ һэн. Мүнөө Владимир Тимофеевичые һунгаха округой ажалшад, тэрэнэй богонихон биографитай танилсаха зуураа, декабриин 16-да тэрэнэй түлөө нэгэн хүн шэнгеэр голосуудаа үгэхэбди гэжэ омогтойгоор мэдүүлнэ. Тэдэнэй өөһэдынгөө голосуудые Владимир Тимофеевичын түлөө үгэхэншье лабтай, юуб гэхэлэ, нүхэр Нагайцев һунгагшадай этигэл найдабариие дүүрэнээр харюулжа шадаха советскэ патриодуудай нэгэн мүн.

—Советскэ засагаар, большевистскэ партяар ба агууехэ вождь нүхэр Сталинаар хүмүүжүүлэгдэһэн советскэ хүнүүд хадаа арадай зоной этигэл найдабариие дүүргэдэг. Бишье дүүргэхэб,—гэжэ тэрэ омогтойгоор мэдүүлнэ.

1937 он. Советскэ хүнүүд болбол сталинска хоёрдохи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, Эхэ оронойнгоо экономическа ба сэрэгэй хүсые улам һалбаруулхын түлөө унаһан малгайгаа абангүйгөөр тэмсэжэ байгаа. Тиихэдэ, тус депогой бэлэдхэлэй цехтэ оройдоо 16 наһатай Володя хүбүүн ерэжэ, слесариин туһалагшаар ороо һэн. Дунда эрдэмтэй, хамаг юумэндэ бэрхээр ба ухаамгайгаар хандалаг тула[…], слесариин мэргэжэлые тэрэ һайнаар шудалаа, эрхим слесарьнүүдэй нэгэн болоһон байна.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-ехэ дайнда ябахадаа, түмэр харгы заһабарилдаг фронтовой бригадые тэрэ хүтэлбэрилхэ зуураа, дайшалхы зориг ба ажалай габьяануудые гаргаһанай түлөө правительствын дээдэ шагналда хүртөө һэн. Мүнөө амгалан тайбан ажал хэжэ байхадаа, бүри 1946 онһоо хойшо хоёрзуутанай нэрэзэргэдэ хүргэн, Эхэ оронойнгоо экономикын ба сэрэгэй хүсэ шадалые бүри арбидхалсахын түлөө эршэтэ ажалаараа шалгаржа ябана.

Энэ патриодой түлөө тус округой һунгагшадай голосуудаа нэгэн һаналаар үгэжэ, гүрэнэй ажал ябуулагшаар һунгаха байһандаа ажаг һэжэг байхагүй.

Г. Нимбуев.

Узловой методээр хүдэлмэрилнэ

Хэжэнгын машинно-тракторна станциин механизаторнууд тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые узловой методээр заһабарилдаг болоо.

Шэнээр тодхогдоһон локомобилиин хүсөөр токарна 3 станок, [...] кузница хүдэлнэ. Механизаторнууд үдэр бүриингөө нормые үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэнэд. Токарьнууд Иванов, Цыренова, узловигууд Жимбаев, Федоров, түмэршэ дархашуул Самбилов, Дугаров гэгшэд үдэрэйнгөө даалгабаринуудые 200 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Ц. Дамбаев.

Творческо марксизм-ленинизмын гениальна зохёол

Бүхэсоюзна Онсо VIII съезд дээрэ „ССР Союзай Конституциин проект тухай нүхэр Сталинай хэһэн элидхэлэй 15 жэлэй ойдо

бан табан жэлэй саада тээ, оной ноябрийн 25-да, советскэ дай агуухэ вождь, багша нү- Сталин Соведүүдэй Бүхэсоюзна VIII съезд дээрэ «ССР Союзай Конституциин проект тухай» элидхэл хэһэн байна.

1936 оной декабриин 5-да Советүүдэй Бүхэсоюзна Онсо VIII съезд дээрэ баталан абтаһан, СССР-эй Конституциие манай оро- арадууд тэрэниие сэсэн мэргэ- зохёоһон нүхэр Сталиниие элэн, Сталинска Конституци омог баяртайгаар нэрлэнэ. Со- скэ арад илаһан социализмын Конституциие Сталинска Конститу- гэжэ нэрлэхэдээ, манай бүхы ехэ илалтануудые зоригжуулаг- ба эмхидхэгшэ, гениальна вождь, багша нүхэр Сталинда хи- гүй ехэ инаг дуратай байдагаа уулна.

«ССР Союзай Конституциин проект тухай» нүхэр Сталинай элидхэл хадаа бүхэдэлхэйн-түүхэтэ документ мүн. Большевистскэ ухаан болой энэ гайхамшагта зохёол марксизм-ленинизмын баялиг- ын үнэтэ оруулалта болоно. Энэ элидхэл соогоо нүхэр Сталин бол- манай орон дотор социализм байгуулхын түлөө большевистскэ партиин хүтэлбэри доро советскэ арадай түйлаһан героическа тэмсэл ын илалтануудай дүн бологшо Конституциин проект гениаль- үндэһэлэн табяа. Марксизм- ленинизмын теориие саашань хүг- жэжэ, нүхэр Сталин тэрэниие со- циалистическэ общество ту- социалистическэ демократизм ай, коммунизм байгуулхын тү- тэмсэлдэ гол зэбсэг бологшо социалистическэ гүрэнэй үүргэ ту- шэнэ заабаринуудаар баяжуу-

Нүхэр Сталинай элидхэл хадаа коммунизмын илан мандахын түлөө советскэ арадай тэмсэлэй тугынь, найрамдалай, демократиин тү- социализмын түлөө тэмсэлдэнь орнуудай ажалшадай хүсэтэ зэбсэгынь мүн болоно.

* * *

«ССР Союзай Конституциин проект тухай» элидхэл соогоо нүхэр Сталин болбол социализмын ила- ай эсэстэ манай орон дотор түй- лаһан угаа ехэ түйлалтануудые наар согсолоо, большевистскэ партиин хүтэлбэри доро манай Эхэ оной илалта түгэс хүгжэлтые эли ор харуулаа.

Кризис болон хүдэлмэригүйдэлгэ ые мэдэхэгүй, ажалшан ниитын зүдэршалга болон һандарал гээ- е мэдэхэгүй, баян, культурнаар һуухын тулада бүхы арга бо- лсон Советскэ Союзай граждани- дта олгоһон шэнэ, социалисти- скэ экономико манай орон дотор Конституци баталан абаха байгуулагдаад байба. Эко- микын талаар болоһон эдэ хуби- лалтануудтай хамта советскэ об- ществын ангиин структурашье ху- билан байгаа. Бүхы мүлжэг- ангинууд хүсэд усадхагдаһан юм Хоорондоо эбтэй хоёр ан- хүдэлмэришэд болон таряашад советскэ общество дотор үлэһэн байгаа. Бүхы уг үндэһөөрөө хүдэл- мэришэн ангитай, таряашадтай хол- бооһой манай советскэ интеллигенци бэйха юм.

Социализмын илаһанай эсэстэ манай орон дотор болоһон социаль- ные хубилалтануудай удха шэнжые нарийвчалгыгөөр элирүүлэн тайлбари- лан, нүхэр Сталин манай хүдэлмэ- шэн ангиин, манай таряашадай, манай интеллигенциин үндэһөөрөө хубилаһан тухай хэлэһэн байна.

СССР-эй пролетариат хадаа тон ондоо анги, СССР-эй хүдэлмэришэн анги мүн болоо гэжэ нүхэр Сталин ингээ элидхэл соо заагаа һэн. Манай героическа хүдэлмэришэн анги дэлхэй дээрэ эгээн түрүүлэн капиталистнуудай засагые унагаа ажахын капиталистическэ системые үгы хээ, манай орон дотор социализмын принципүүдые байгуу- лан түйлэбэриин бүхы зэбсэг хэрэг- лэлнүүдэ арадта хабаадалаг боло- хусэн түгэс советскэ социалис- тическэ гүрэниие байгуулаа. СССР хүдэлмэришэн анги хадаа совет- скэ обществые коммунизм байгуула замаар найдамтайгаар шэглүү- лэн тэрэнэй хүтэлбэрилхы хүсэ болонхой «СССР-эй хүдэлмэ- ришэн анги болбол тон шэнэ, мүл- жэлгэһөө сүлөөтэглэһэн хүдэлмэри- шэн анги гээшэ, энээндэл адли хү- дэлмэришэн ангиие хүн түрэлтэнэй түүхэ үшөө мэдээгүй юм»,—гэжэ нүхэр Сталин заана.

Советскэ таряашадай шарайшье хубилаа Манай Эхэ оронoй таряа- шад помещигүүдэй болон нюдарган баяшуулай мүлжэлгэһөө хэтэ мүн- хэдөө сүлөөлэгдэнхэй Колхозно таряашад өөрынгөө хүдэлмэри ба өөрынгөө зөөри хогшолые хамтын ажал дээрэ, хүдөө ажахын мүнөө- нэй техникэ дээрэ, түрүү мичурин- ска агробиологическа наука дээрэ үндэһэлнэ Артельнэ ажалай үндэ- һөөр ургажа, бэхижэжэ байдаг хамтын зөөри хадаа манай таряа- шадай ажахын үндэһэ һуурин бо- лонхой. Советскэ таряашад хадаа тон шэнэ таряашад мүн, энээндэл адли таряашадые хүн түрэлтэнэй түүхэ үшөө мэдээгүй юм.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ, шэ- нэ, советскэ интеллигенци урган га- раа, тэрэ хадаа хүдэлмэришэд бо- лон таряашадтай хамта шэнэ обще- ство байгуулжа байна.

Национальна хани харилсаануу- лай талаар СССР дотор болоһон бүхэдэлхэйн-түүхэтэ хубилалтанууд тухайда нүхэр Сталинай элидхэл соо гүнзэгы шэнжэлэл хэгдэһэн бай- ха юм. Үшөө 1929 ондо «Национальна асуудал болон ленинизм» гэһэн гайхамшагта зохёол соогоо нүхэр Сталин социалистическэ на- цанууд тухай заабари үндэһэлэн зохёоһон байна. «Эдэ шэнэ наца- нууд хадаа капитализмые усадха- һанай эсэстэ хуушан, буржуазна нацануудай үндэһэн дээрэ,—социа- лизмын үзэл бодолтойгоор тэдэниие үндэһөөрнь хубилгаха аргаар бии болоһон ба хүгжэһэн байха юм, — гэжэ нүхэр И. В. Сталин бэшээ һэн. Советскэ Союз доторхи мүнөө- нэй социалистическэ нацанууд — ород, украинска, белорусска, татар- ска, башкирска, узбекскэ, казахска, азербайджанска, грузинска, армян- ска болон бусад нацанууд—өөрын- гөө ангиин составаар болон духов- но шарайгаар, мүн тэрэшэлэн өөрынгөө социально-политическэ ин- тересүүдээр болон хүсэл эрмэлзэл- гээр хуушан Россиидахи тэдэ хуу- шан, буржуазна нацануудһаа үндэ- һөөрөө илгаатай байһаниинь хэн- шье арсажа шадахагүй» (Зохёол- нууд, том 11, нюур 339—340).

Советскэ общественнэ болон гүрэ- нэй байгуулалтын эрхэ байдалда СССР-эй бүхы арадууд агуухэ ород арадай туһаламжаар ажахы болон культурын бүхы талаар тон ехэ амжалтануудые түйлаа Наца- нуудай хоорондо бэе бэедээ этигэ- хэгүй ябадал үгы болоо, нэгэдэмэл союзна гүрэн дотор социализмын үндэһэ һуури дээрэ арадуудай хоо- рондохи хани барисаан ба ахадүү- гэй хани харилсаан батаар байгуу- лагдаһан ба үшөө ехээр бэхижэһэн байха юм Элэ бүгэдэ хадаа ленин- ско-сталинска национальна полити- кын угаа ехэ илалта мүн.

Социализмын илаһанай эсэстэ орон доторнай хүгжэлтын тон ехэ хүсэнүүд—советскэ обществын мо- рально-политическэ нэгэдэл, СССР- эй арадуудай эбдэршэгүй хани ба- рисаан, зориг бадаруулагша совет- скэ патриотизм дэлгэрээ.

Сталинска Конституци болбол манай орон дотор социализмын бо- дото дээрэ бэелүүлэгдэһэн, хүгжэл- тын шэнэ үедэ, социалистическэ об- щество байгуулгые шиидхэлгын ба коммунистическэ общество- до шэлжэн оролгын үедэ СССР-эй ороһон тухай бүхэдэлхэйн -түүхэтэ баримтые хуулита ёһоор батадхаа. Коммунистическэ общест- во дотор ниитын ажабайдалай эшэ үндэһэниинь хадаа «Хүн бүриһөө— тэрээнэй шадабариинь зэргээр, хүн бүридэ—тэрээнэй хэрэглэмжынь зэр- гээр» гэһэн коммунистическэ прин- ципэ болохо ёһотой. Ажалшадай хэ- тэ заяанай эрмэлзэлгэ болон орол- долгонь советскэ общественнэ бо- лон гүрэнэй байгуулалта дотор бэе- лүүлэгдэнхэй.

Социализмын илалтын түлөө тэмсэл дотор түйлаһан өөһэдынгөө амжалтаар СССР-эй ажалшад боль- шевистскэ партиин хүтэлбэридэ, тэ- рээнэй ленинско-сталинска Цент- ральна Комитедтэ, өөрынгөө агуу- ехэ вождь болон багша нүхэр Сталинда уялгатай байна. Социа- листическэ байгуулалтын бүхы үе- нүүдтэ Ленин—Сталинай парти ха- даа советскэ арадай бүхэдэлхэйн- түүхэтэ илалтануудые зоригжуулаг- шань, эмхидхэгшэнь мүн болоно. Нүхэр Сталин түрүүтэйгөөр боль- шевистскэ парти хадаа ленинизмын дайсадые—троцкистнуудые, бухарин- нецүүдые, буржуазна националист- нуудые элирүүлэн, бута сохёод, ажалшадые ленинско-сталинска за- маар хэлбэришэгүйгөөр хүтэлбэрил- тэ.

Советскэ общество дотор комму- нистическэ парти гээшэ хүтэлбэ- рилхы хүсэн мүн гэжэ нүхэр Сталинай элидхэл соо гүнзэгыгөөр үндэһэлэн хэлэгдэнэ.

СССР-эй Конституциин проектые шүүмжэлһэн буржуазна шүүмжэ- лэгшэдтэ харюу үгэхэ зуураа, нүхэр Сталин ингэжэ хэлээ һэн: «Элдэб политическэ партинуудай сүлөөнүүд тухай хэлэхэ болоо һаа, бидэнэр эн- дэ нэгэ бага ондоошог үзэл барим- таллаг байнабди Парти хадаа ан- гиин хубинь, ангиин түрүү хубинь мүн. Интересээрээ эблэршэгүй ба бэе бэедээ дайсан харша антаго- нистическэ ангинуудтай, жэшээлхэ- дэ, капиталистнар ба хүдэлмэришэд, помещигүүд ба таряашад, нюдар- ган баяшуул ба үгытэйшүүл гэхэ мэ- тэ ангинуудтай тиимэл обществодо хэдэн партинууд, тиимэ хадаа, пар- тинуудай сүлөө байжа болохо юм. Зүгөөр, СССР-тэ капиталистнар, помещигүүд, нюдарган баяшуул гэ- хэ мэтэ ангинууд үгы байна. СССР- тэ оройлоо хоёр анги, интересээрээ дайсан харша бэшэ байхаһаа гад- на, харин хани барисаатай хүдэлмэ- ришэд ба таряашад бии байна. Тиимэ хадаа, СССР дотор олон партинуудай байха хүрыһэниинь, тиимэ хадаа тиимэ партинуудай сү- лөөгэйшье байха хүрыһэниинь үгы байна гээшэ СССР-тэ гансахан лэ партиин, Коммунистическэ партиин байха хүрыһэн бии СССР-тэ ган- сахан лэ парти, хүдэлмэришэд ба таряашадай интересые эсэстэнь хү- рэтэр, зоригтойгоор хамгаалагша коммунистнуудай парти байжа ша- даха юм. Тиигээд энэ хадаа эдэ ангинуудай интересүүдые муу бэ- шээр хамгаалдаг байһандань ямар нэгэн һэжэглэл хэршье байха ааб даа».

Советскэ общество дотор, социа- листическэ гүрэн дотор больше- вистскэ партиин энэ хүтэлбэрилхы үүргэнь хадаа арад зоной зол жар- галай түлөө тэрэнэй эршэмтэй шан- га, героическа тэмсэлдэ түшэглэнэ. Гансал большевигүүдэй парти хадаа арадай үндэһэн интересүүдэй тү- лөө үнэн зүрхэнһөө, эрид шууд тэм- сэдэг гэжэ манай Эхэ оронoй ажалшад өөһэдынгөө дүй дүршэл дээрэһээ ойлгоо. Тиимэһээ тэдэнэр хадаа арадта эсэргүү партинууд, буржуазна партинууд мэтын бусад бүхы политическэ партинуудые ре- волюционно тэмсэл соогуур намнан хаяа, тиимэһээ тэдэнэр хадаа ком- мунистическэ партиин хойноһоо найдамтайгаар ябачэ, тэрэниие сэ- сэн мэргэн, шалгагдамал вождь- мнай гэжэ мэдэнэ.

* * *

Буржуазна демократида орходоо советскэ социалистическэ демокра- тиин хэды ехэ булюу һайн байһые нүхэр Сталин элидхэл соогоо харуу- лаа. Сталинска Конституци хадаа буржуазна гүрэнүүдэй конституци- нуудһаа үндэһөөрөө илгаатай. Тэ- рэ хадаа дэлхэй дээрэ эгээн демок- ратическа конституци мүн.

Буржуазна конституцинууд хэдэн олон янзын байбашье һаа, булта- даа нэгэ адли үндэһэ һууритай. Тэ- дэ конституцинууд капитализмын принципүүдһээ үндэһэтэй. Нэгэ та- лаһаа үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэл- нүүд үмсын зөөри байдаг, хүниие хүнэй дарлаха ябадал, ажалша олонхидые дарлалга ба тэдэнэй гүй- раншалга, нүгөө талаһаа ажал хэ- дэггүй үсөөнхидэй баян, элбэг бай- дал—буржуазна гүрэнүүдэй консти- туцинуудай түшэгынь иимэ байна.

Буржуазна конституцинуудһаа он- доогоор Сталинска Конституци ха- даа манай обществын ажабайдалда бэелүүлэгдэһэн, социализмын прин- ципүүд дээрэ үндэһэлэнхэй. Үйлэд- бэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүд социа- листическэ зөөри байдаг, мүлжэл- гые ба мүлжэгшэ ангинуудые усад- халга—СССР-эй Конституциин үн- дэһэлдэг социализмын гол түшэ- гүүд иимэ байна

Буржуазна конституцинууд хадаа баян ангинуудта таатай зохид, ашаг туһатай гуримуудые батадхана. Ка- питалистическэ гүрэнүүдэй зонхи- лолголо бэе бэеэ халан оролог элдэб буржуазна партинууд хадаа бур- жуазин диктатурые бүрин бүтэн байлгахын түлөөл, бэхижүүлхын тү- лөөл эрмэлзэнэ Энээндэ США жэ- шээ болоно Тэндэ миллиардернүү- дэй—Морганой Рокфеллерэй, Мел- лоной Дюпоной болон бусадай то- мо нэгэдэлнүүд Холбооото Штатуу- дай захиргаанай политическэ болон дипломатическа аппарадые гартаа абана, оронoй экономикые өөһэдын- гөө интересүүдтэ эшүүригүйгөөр хэ- рэглэнэ

СССР дотор тон ондоо байдаг. Сталинска Конституци болбол ажалшадта таатай зохид, ашагтай гуримуудые батадхана Сталинска Конституци хадаа засагые ажалшан ангинуудай—хүдэлмэришэд болон таряашадай барижа байдаг, об- ществын гүрэнэй хүтэлбэрилгэ (дик- татура) обществын түрүү анги мүн бологшо хүдэлмэришэн ангида ха- баададаг баримтые хуулита ёһоор батадхана Гүрэниие хүтэлбэрилхэ ябадалда СССР-эй бүхы ажалша- дые хабаадуулжа Конституцимнай пролетарска диктатурын базые үр- гэдхэнэ.

Буржуазна конституцинууд ха- даа «... үндэһөөрөө националисти- ческэ. тайлбарилан хэлэхэдэ, эзэр- хэжэ байгаа нацанудай конститу- цинууд болоно» гэжэ нүхэр Сталин заана. Негрнүүдые капиталай эрхэ- гүй боолнууд болгоһон США-гэй жэшээ хадаа буржуазна гүрэнүүд- тэ типичнэ байна.

Сталинска Конституциин онсо уд- ха шэнжэнь хадаа тэрэнэй гүнзэгы интернационализм мүн. Тэрэ хадаа «бүхы нацанууд ба расанууд бол- бол тэдэнэй урдынше, мүнөөнэйшье байдал хамаархангүй, тэдэнэй хүсэ- тэй гү, али хүсэгүйешье хамаархан- гүй—обществын ажахын, олонии- тын, гүрэнэй ба культурна ажа- байдалай бүхы сферэдэ нэгэн адли эрхэнүүдые хэрэглэхэ ёһотой» гэһэн гурим дээрэ үндэһэлнэ. Советскэ арадуудай эбдэршэгүй хани бари- саае хангаһан ленинско-сталинска национальна политикын агуухэ ам- жалтанууд Сталинска Конституци дотор хуулита ёһоор батадхагдан- хай.

Сталинска Конституци болбол буржуазна гүрэнүүдэй конституци- нуудта бии байдаг ямар нэгэн хи- заарлалганууд болон тайлбаринууд- һаа сүлөө байна. Сталинска Кон- ституциин онсо өөрэ зүйлынь хадаа тэрэнэй эрид шууд, эсэстээ хүрэтэр бата бэхи демократизм болоно. Об- щественнэ болон гүрэнэй ажабайда- лай бүхы һалбаринуудта советскэ гражданинуудай тэгшэ эрхын прин- цип Сталинска Конституци дотор хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Тиимэһээ манай Конституциин де- мократизм хадаа «юрын» ба «олон- до мэдэрэгдэн байһан» демокра- тизм огто бэшэ, харин социалисти- ческэ демократизм мүн болоно» гэ- жэ нүхэр Сталин тэмдэглэнэ.

Советскэ гражданинуудай агуухэ эрхэнүүдые тунхаглажа, Сталинска Конституци хадаа тэдэ эрхэнүүдые хангаха тухай асуудалда, тэдэ эрхэ- нүүдые бэелүүлгын хэрэгсэлнүүд тухай асуудалда гол анхарал хан- дуулна.

СССР дотор социализмын илаһан ябадал хадаа нюуса ёһоор голосо- валха, бүгэдэниитын, тэгшэ ба сэхэ һунгуулиин эрхэ тоггоохо арга олгоо. Манай орон дотор гүрэнэй засагай органуудые һунгалганууд бүхы шахуу һунгагшадай хабаадал- гатайгаар болодог ба өөһэдынгөө эрхэнүүдые советскэ гражданинуу- дай хүсэд эдлэлгын эли тодо жэ- шээ мүн болоно. Һунгалтанууд ха- даа бүгэдэарадай һайндэр болон үнгэрдэг, коммунистнууд ба пар- тийнабэшэ хүнүүдэй толотомо илал- тые заатагүй хангадаг байха юм.

Советскэ гражданинууд хадаа ажал хэхэ эрхэ, амарха эрхэ, эрдэм һураха эрхэ, үтэлхэдөө, тэрэшэлэн үбшэлөөд гү, ажал хэхэ шадалаа гээгээд байхадаа материальна гэд- хэмжэ абаха эрхэ гэхэ мэтын угаа шухала эрхэнүүдые эдлэнэ. Тэдэнэр политическэ хүсэд эрхэтэй байха юм Эдэ бүхы эрхэнүүдынь хүсэл хэрэглэгдэхын тулада материальна арга боломжонуудаар хангагдана, Конституци дотор хуулита ёһоор ба- тадхагданхай.

Манай Конституциин гол онсо илгаанууд тухай хэлэхэ зуураа, нү- хэр Сталин болбол СССР-эй Кон- ституци гээшэ ерээдүйн сагта бэе- лүүлэгдэхэ юумэн тухай деклараци бэшэ, харин «үнэндөө түйлагдаад байһан, лайлан абтаад байһан юумэнэй регистраци ба хуулишалан бэхижүүлгэ» мүн болоно гэжэ хэлэ- нэ Советскэ Союз доторхидол ад- ляар хүдэлмэришэдтэ, таряашадта, интеллигенцидэ үгын, хэблэлэй, личностиин, организацинуудай сүлөө гэжэ дэлхэйн ямаршье орон дотор үгы юм. Хүдэлмэришэд болон та- ряашадай угаа олон тоото клубууд, хүдэлмэришэдэй болон таряашадай газетэнүүд, хүдэлмэришэд болон албахаагшадые профсоюзуудаар бултыень нэгэдүүлгэ—элэ бүгэдэ хадаа Сталинска Конституциар тунхаглагдаһан эрхэнүүдэй бодото дээрэ хайшан гэжэ бэелүүлэгдэдэг тухай элитээр гэршэлнэ.

Сталинска Конституци дотор со- ветскэ гражданинуудай уялгануу- дые бэхилгэнхэй Советскэ гражда- нин бүхэн СССР-эй Конституциие сахиха, хуулинуудые түйсэдхэхэ, ажалай жаяг заршам сахиха, нии- тынгээ үүргэдэ үнэн сэхээр хандаха, социалистическэ олониитын гури- муудые хүндэлхэ, ниитын социалис- тическэ зөөриие арбидхахын түлөө оролдохо уялгатай. Эсэгэ оронoо хамгаалхэ гээшэ гражданин бүхэ- нэй нангин уялга мүн. СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй зэргэнүүдтэ сэрэгэй алба хэхэ гээшэ советскэ гражданинуудай хүндэтэ уялга мүн.

* * *

«ССР Союзай Конституциин проект тухай» нүхэр Сталинай элидхэл хадаа бүхэдэлхэйн-түүхэтэ удхашанартай документ мүн. Энэ документ хадаа империализмын ла- герьта ехэ сохилто хэнэ, эб найрам- далай түлөө, демократиин болон социализмын түлөө бүхы тэмсэл- шэдтэ хүсэн түгэс моральна дэм- жэлгэ боложо, империалистическэ богоолшолгодо эсэргүү тэмсэлдээ өөһэдынгөө хүсэндэ найдаха ябада- лые тэдэндэ түрүүлнэ.

СССР-эй шэнэ Конституциин проектые шүүмжэлһэн буржуазна шүүмжэлэгшэдые бута сохижо, нү- хэр Сталин болбол империалистнууд ба тэдэнэй хүлһэншэд хэды ехээр галзуурбашье һаа, бүхы дэлхэйн ажалшан арадта социализмын оро- ной улам ургажа байгаа нүлөөлгые һуладхажа шадахагүй гэжэ элидхэл соогоо заагаа һэн.

СССР-эй Конституциин уласхоо- рондын айхабтар ехэ удхашанар тухай хэлэхэ ба энэ Конституци ха- даа фашистска аашануудта эсэргүү тэмсэжэ байһан бүхы хүнүүдтэ мо- ральна болон бодото туһаламжа бо- лохо юм гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, нүхэр Сталин болбол «СССР-эй шэ- нэ Конституци хадаа социализмын ба демократиин илагдашагүй тухай хэлэжэ, фашизмда эсэргүүсэһэн гэмнэлгын акт болохо байна» гэжэ заагаа һэн Германска фашизмые болон японско империализмые ила- һан советскэ арадай бүхэдэлхэйн- түүхэтэ илалта хадаа энэ гениальна сталинска урид харалгын толотомо гэршэ мүн болоно.

СССР-эй шэнэ Конституциин проект тухай элидхэл соогоо нүхэр Сталин ингэжэ хэлээ һэн: «Энэ ха- даа СССР дотор бэелүүлэгдээд бай- һан юумэн бусадшье оронууд дотор бэелүүлэгдэжэ хүсэд болохо тухай гэршэлһэн документ болохо байна».

Удаадахи түүхэ хадаа энэ ге- ниальна сталинска урид харалгые бүхыдэнь баталан харуулаа. Со- циализм амжалтатайгаар байгуул- жа байһан арадай демократиин оро- нууд мүнөө Советскэ Союзай замаар ябана. Тэдэ оронууд дотор шэнэ общественно-политическэ байгуулал- та эсэслэн бэхижээ. Центральна бо- лон Зүүн-Урда Европын оронуудта- хи арадай демократиин журам ха- даа удхынгаа талаар пролетариа- дай диктатурын гүрэнэй формо мүн болоно. Сталинска Конституциин идеянууд хадаа социализм байгуул- гын зайлашагүй услови мүн болог- шо арадай-демократическа байгуу- лалтые бэхижүүлхын түлөө тэмсэл- дэнь арадай демократиин оронуу- дай коммунистическэ болон хүдэл- мэришэдэй партинуудта хүтэлбэ- рилхы эшэ үндэһэниинь болоно.

Сталинска Конституци хадаа бү- хы дэлхэйн дарлагдаһан ба мүлжэг- дэһэн арадуудта гүнзэгы ехэ рево- люционно нүлөө үзүүлнэ.

* * *

СССР-эй Конституциин проект тухай нүхэр Сталинай элидхэл хэ- һэнһээ хойшо үнгэрһэн арбан табан жэл хадаа агуухэ Сталин түрүү- тэйгээр большевистскэ партиин уда- ридалга доро советскэ арадай түй- лаһан гайхамшагта илалтануудай ба героическа тэмсэлэй жэлнүүд мүн болоо.

СССР-эй Конституциин проект тухай элидхэл соогоо нүхэр Сталин ингэжэ хэлээ һэн:

«Тэмсэлэй ба хохидолнуудай үн- гэрһэн замайнгаа эсэстэ, манай илалтануудай һайн аша үрэнүүд тухай хэлэжэ байгаа өөрын Кон- ституцитай болохо гээшэ аятай һай- хан ба баясхалантай байна Юунэй түлөө манай хүнүүдэй тулалдаһа- ниие ба бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илал- та тэдэнэрэй яажа түйлаһаниие мэ- дэхэдэ аятай һайхан ба баясхалан- тай байна Манай хүнүүдэй элбэгээр адхаһан шуһан хооһоор үнгэрөөгүй, аша үрээ үгөө гэжэ мэдэхэдэ аятай һайхан ба баясхалантай бай- на Энэ хадаа манай хүдэлмэришэн ангиие, манай таряашадые, манай ажалша интеллигенциие оюун ухаа- най талаар зэбсэглэнэ. Энэ хадаа хуулита омогорхолой мэдэрэлые урагшань дабшуулжа, дээшэнь ур- гэнэ Энэ хадаа өөрынгөө хүсэндэ найдаха этигэлые бүхэжүүлжэ ком- мунизмын шэнэ шэнэ илалтануудые дайлан абахын түлөө шэнэ тэм- сэлдэ элсүүлэн жагсаана».

Эдэ элэ тодо сталинска үгэнүүд коммунизмын илан мандахын түлөө манай арадые шэнэ героическа баа- таршалгануудта зоригжуулна.

Ленин—Сталинай партиин хүтэл- бэри доро советскэ арад Эсэгэ оро- воо хамгаалгын Агуухэ дайнда илалта түйлаад, ажахыгаа түргэ- нөөр һэргээн бодхоогоо, дайнай һүүлэй нэгэдэхи сталинска табан- жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ, мүнөө коммунизм байгуул- гын темпые хурдадхан, арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхын ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө зориг ехэ- тэйгээр тэмсэжэ байна 1946 оной февралиин 9-дэ хэлэһэн түүхэтэ үгэ соогоо манай Эхэ оронoй урда нүхэр Сталинай табиһан зорилго- нуудые советскэ арад амжалтатай- гаар бэелүүлжэ байна.

Нүхэр Сталинда ажалшадай эль- гээһэн патриотическа бэшэгүүд ха- даа олон миллион хүдэлмэришэд, колхозникууд болон интеллигенциин творческо эдэбхиин, амгалан тай- бан ажалдаа амжалта түйлахын түлөө тэдэнэй патриотическа эрмэл- зэлгын гэршэ мүн.

Сталинска Конституциин туг доро советскэ хүнүүд эршэмтэй шангаар ажаллана, арадай ажахын бүхы һалбаринуудай шэнэ дэбжэлтэ түй- лана. Коммунизмын материальна үндэһэ һууринуудые байгуулгын ге- ниальна сталинска программые бэе- лүүлэн, советскэ арад Волга болон Дон дээрэ, Днепр болон Аму-Дарья дээрэ асари ехэ барилгануудые хэ- жэ байна, металл үйлэдбэрилгые, нүүрһэ болон нефть абалгые ехэдхэ- нэ, эдеэ хоолой продуктнуудые бо- лон хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэ- гээр байгуулхын түлөө тэмсэнэ.

«ССР Союзай Конституциин проект тухай» элидхэл соогоо нүхэр Сталин демократи ба социализм гээшэ илагдашагүй гэжэ заагаа һэн. Энэ сталинска заабариин гүнзэгы мэргэн байһаниие ажабайдал үдэр бүри баталан харуулна Манай хү- сэн түгэс советскэ социалистическэ гүрэн агуухэ хабсагай шэнги ха- рагдан байна. Фашистска бузарай булангирта долгинууд тэрэнэй ха- туу границые мүргэжэ, нэгэтэбэшэ бута һүрэһэн байха юм. Эхэ оро- ноо хайшан гэжэ хамгаалжа шада- ха байһанаа советскэ хүнүүд дэл- хэйдэ нэгэтэбэшэ харуулаа. Агуу- ехэ Октябрьска социалистическэ ре- волюциин 34 жэлэй ой тухай элид- хэл соогоо Л. П. Берия ингэжэ тэм- дэглээ һэн:

«Энээнэй урда тээ манай оронда добтолһон империалистическэ гүрэ- нүүдэй сэрэгэй добтолго бүхэниинь хододоо гутамшагаар буруу һүрэжэ дүүрэдэг байгаа, харин мүнөө ма- най гүрэн бүри хүсэтэй ба шадал- тай болоо, манай арад улам ниг- таар жагсанхай ба өөрынгөө хүсэн- дэ этигэнхэй байна».

Дэлхэйн шэнэ дайнай аюулһаа бидэндэ бэшэ, харин США-гэй бо- лон бусад буржуазна оронуудай капиталистнуудта айха хэрэгтэй. Юундэб гэхэдэ, хэрбээ империалис- тическэ лагериин зонхилогшод шэ- нэ дай үүдхээ һаань, империализ- мын хүсэл хүмэрин унаалгаар дай- най дүүрэхэ байһанда һэжэггүй.

Эб найрамдалай ба демократиин хүсэнүүд үдэр ерэхэ бүри бэхижэ- нэ. Арадай демократиин оронууд, Хитадай Арадай Республика со- циализм тээшэ найдамтайгаар яба- на Мүнөө үеын эгээн хүсэтэ хүдэ- лөөн—эб найрамдалай тала бариг- шадай хүдэлөөн улам ургэжэ ба хү- сэ ехэтэй болоно Манай агуухэ Эхэ оронoй толгойлдог социализмын ба демократиин лагерь бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал батадхахын тү- лөө эршэмтэйгээр, эрид шууд тэмсэ- нэ, американска агрессорнуудай гэмтэ муухай түсэбүүдые таһалдуула- на.

Коммунизмын түлөө тэмсэлдэ Сталинска Конституциин туг доро манай арадай түйлаһан агуухэ ам- жалтанууд хадаа манай социалис- тическэ Эхэ оронoй түлөө больше- вигүүдэй сэсэн мэргэн партиин тү- лөө хуулита омогорхолоор совет- скэ хүнүүдэй зүрхые баясуулна. Манай Эхэ оронoй арадууд илаһан социализмын Конституциие зохёог- шо—коммунизмын асари ехэ бай- гуулалтые хүтэлбэрилэгшэ агуухэ Сталиниие бүхы хэлэнүүд дээрэ алдаршуулна.

С. МАЙОРОВ.

КИНО

„Ехэ концерт“

Манай республикын кинотеатрнуудта мүнөө харуулагдажа байгаа «Ехэ концерт» гэжэ үнгэтэ картина ССР Союзай академическэ Ехэ театрын тогтоhоор 175 жэлэй ойдо зорюулагдажа зохёогдонхой.

Гүрэнэй академическэ Ехэ театр — советскэ культурын алдар соло, омогорхол мүн. Тэрэнэй түүхэ ородой хүгжэмэй культурын түүхэтэй нигта холбоотой. Ехэ театр хадаа имагтал Октябрьска революциин илаhанай ашаар Эхэ орондоо, арад зондоо элитэ болоhон ба хурдан түргэнөөр хүгжэhэн байха юм.

Ехэ театр болбол ородой классигуудай хүгжэмтэ зохёолнуудые болон бусад оперонуудые эрхим hайнаар табидаг байна. Ехэ театрын сценэ дээрэхидэл адляар хаанашье, ямаршье гүрэндэ оперно литература иимэ дэлгэрэнгыгээр ба дүүрэнээр харуулагдадаггүй.

Тус кинофильм болбол hайндэрэйхеэр хубсалhан колхознигуудай Москва тээшэ, Ехэ театр зорин ошожо ябаhаар эхилнэ. Ехэ театрын сценэ дээрэ ородой гениальна композитор А. Бородинай «Князь Игорь» гэжэ оперо табигдана. Тус оперо табилгада СССР-эй арадай артистнууд А. Пирогов, И. Козловский, М. Михайлов, О. Лепешинская болон бусад хабаадалсана. СССР-эй арадай артист А. Пирогов Эхэ орондоо, арад зондоо үнэн дуратай, баатарлиг полководец, князь Игориин образые гүнзэгы удхатайгаар бэ хүсэ ехэтэйгээр тайлбарилнэ. Зал соо үнөөхи танил колхознигуудые дахин үзэнэбди. Тэдэнэр оперые ехээр hонирхожо, омогорхон харана. Октябрьска революциин урда гээ Ехэ театр хадаа «Императорска» гэжэ нэрлэгдэдэг, тэндэ гансал аристократууд, баяд, ноёд орожо харадаг байгаа. Мүнөө Ехэ театр арад зоной театр болоо. Тэндэ алтаар угалзатуулан шэмэглэгдэhэн ложо соо, улаан бархат бүреэhэтэй hандали дээрэ советскэ албахаагшадые, хүдэлмэришэдые, жиирэй колхознигуудые харанабди.

Зужэгэй hүүлээр, концерт харагшад артистнуудтай уулзажа, тэдэндэ баясхалан хүргэнэ. СССР-эй арадай артистка В. Барсова Ехэ театрын тогтоhоор 175 жэлэй ой гүйсэhэн тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгэнэ.

Энэ уулзалгада байлсаhан колхознигууд Ехэ театрын артистнуудые колхозойнгоо тогтоhоор хорин жэлэй найрта урина.

Намарай нарата сэлмэг үдэр... Колхозой сад. Эдеэшэhэн яблока хуряагдажа байна. Энэ үедэ хүлеэгдэhэн московско айлшад—Ехэ театрын артистнар уригдаhан колхоздоо бууна. Колхознигууд тэдэниие баяртайгаар угтана. Культурын байшангай дэргэдэ уранhайханай самодеятельностиин дуушад, танцорнууд концерт харуулна. Тэдээн cooho залуухан колхозница Наташа Званцева гоё hайханаар дуулажа, бултанай сэдьхэл баясуулна. Консерваторидо орожо hуралсахыень айлшад Наташада дурадхана...

Московско консерваторидо hуралсахаа ерэгшэдэй шалгалтын үдэрнүүд. Манай орон доторхи хэдэн олон республикануудhаа ерэhэн залуушуул Оперно аринууд, классическа романснууд дуулагдана. Залуу дууша Уфимцевай дуулахада профессорнууд ехээр анхарна. Мүн Наташа Званцева шалгалтада ороно, шалгалтаяа амжалтатайгаар үгэжэ, консерваторидо абтаха болоно.

Эндэ арад зонтоёо Ехэ театрын нигта холбоотой байhые харанабди. Ехэ театрын элитэ мастернуудай олонхинь советскэ үедэ арад зоной дундаhаа дэбжүүлэгдэhэн байха юм. Залуу дууша Уфимцевай роль наададаг Ехэ театрын артист Огнивцевыешье абаад үзэе. Нүхэр Огнивцев анхандаа жиирэй хүдэлмэришэн байхадаа, уранhайханай самодеятельностьдэ хабаадалсан шалгаржа, Кишиневско консерваторидо абтаа hэн. Тэрээниие 1949 ондо дүүргэмсээрээ, Ехэ театрта хүдэлмэрилжэ эхилээ.

Ехэ театр болбол арад зонтой нигта холбоотой юм. Энэнь бэлигтэй залуу хүнүүдые советскэ искусстводо элсүүлгэдэ, мүн театрын политическэ ургалтадань, ородой классигуудай ба советскэ композиторнуудай зохёолнуудые дэлгэрүүлгэдэнь туhална.

Гадна, тус кинофильм соо П. Чайковскиин «Хун шубуута нуур», советскэ композитор С. Прокофьевой зохёоhон «Ромео ба Джульетта» гэжэ баледүүдэй фрагментнүүдые харанабди. СССР-эй арадай артистка Галина Улановагай, РСФСР-эй арадай артистнууд М. Габович, А. Ермолаева, М. Семенова гэгшэдэй бэлиг шадабаритай танилсанабди. Тэдэнэй уян нугархай хүдэлсые, сэдьхэл хүлэлгэмэ образуудые hайхашаанабди. П. Чайковскиин «Евгений Онегин» гэжэ оперо cooho Ленскиин ариие СССР-эй арадай артист И. Козловский гоё hайханаар дуулажа, тэрэнэй образые ойлгосотой тодоор элирхэйлнэ. «Иван Сусанин» гэжэ М. Глинкын оперohoo Иван Сусанинай ариие СССР-эй арадай артист М. Рейзен гайхамшагтайгаар дуулана, эгээлэй ород таряашанай гражданска уялгаяа мэдэржэ, Эхэ оронойнгоо түлөө ами наhаяа зорюулхаар бэлэн ябаhые харуулна.

Жаргалай, эб найрамдалай бата бэхи хэрэм — агууехэ Эхэ оронoo магтаhан кантата дуулалгаар кинофильм түгэсэнэ.

Тус картина болбол Гүрэнэй академическэ Ехэ театрын ажабайдалтай ба советскэ оперно искусствын элитэ мастернуудтай харагшадые танилсуулха гэhэн зорилгоёо hайтар бэелүүлнэ.

Р. Цыбиков.

Германо-советскэ хани барисаанай hара

БЕРЛИН, ноябриин 25. (ТАСС). Германиин бүхы газар нютагуудта германо-советскэ хани барисаанай hара амжалтатайгаар үнгэржэ байна. Германска Демократическа Республикын газар нютагуудта тус hарые үнгэргэлгэ ажалай шэнэ дэбжэлтээр тэмдэглэгдэнэ. Арадай предприятинуудай хүдэлмэришэд, албахаагшад, техническэ интеллигенци үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхэ уялгануудые абана. Республикын бүхы городууд ба тосхонуудта суглаанууд ба митингнүүд боложо, тэдээн дээрэ элидхэлшэд Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай политикые хүн зондо тайлбарилна, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай ба байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха түсэбэй бэелэлтэ тухай, шэнэ hургуулинууд, больницанууд, культурын байшангуулые барилга тухай, советскэ хүнүүдэй зохёон бүтээхэ амгалан ажал тухай хөөрэнэ. Эб найрамдалай туг баригша агууехэ Сталинаар хүтэлбэрилэгдэhэн советскэ арадай ажабайдал ба ажалай габьянууд тухай статьянуудые демократическа хэблэл үдэр бүри толилно.

СССР-эй наукануудай Академиин гэшүүн академик К. И. Скрябинаар толгойлогдоhон советскэ делегаци германо-советскэ хани барисаанай hарада хабаадахын тулада Германска Демократическа Республика ерэбэ.

Советскэ делегациин гэшүүд токарь-скоростник Сталинска шангай лауреат В. К. Семинский ба металл болбосоруулагша машинануудай научно-шэнжэлэлгын институдай главна конструкторай орлогшо Сталинска шангай лауреат Г. И. Сусанов гэгшэд металл болбосоруулха промышленностиин ехэ предприятинуудта ошожо. Советскэ Союзда хэрэглэгдэлэг ажалай шэнэ методүүд тухай немецкэ хүдэлмэришэдтэ хэлэжэ үгөө.

Сталинска шангай лауреат академик К. И. Скрябин советскэ эрдэмтэдэй шэнэ амжалтанууд тухай немецкэ университедүүдэй студентнүүдтэ ба научна сотруднигуудта хэдэн элидхэл хэhэн байна. Советскэ Союзай Герой Е. В. Рябова СССР-тэхи дээдэ hуралсалай системэ тухай хэдэн элидхэл хэбэ, поэт Микола Бажан советскэ литературын амжалтанууд тухай элидхэлнүүдые хэhэн байна.

Советскэ искусствын бүлэг хүдэлмэрилэгшэдэй концертнүүд ехэ амжалтатайгаар боложо байна. Тус бүлэгые Сталинска шангай хоёр дахин лауреат композитор Н. Н. Крюков хүтэлбэрилнэ.

Италиин арад эб найрамдалай түлөө тэмсэнэ

„Эб найрамдалай ба зэбсэг хуряалгын ассамблей“ хэлгдаба

РИМ, ноябриин 26. (ТАСС). «Эб найрамдалай ба зэбсэг хуряалгын ассамблей» хүдэлмэрээ дүүргэбэ, энэчь эб найрамдалай тала баригшадай хүдэлөөнэй Итальянска комитедэй үүсхэлээр зарлагдаhан байгаа.

Италиин бүхы областьнуудhaa ерэhэн 500 делегадуудhaa гадна, римскэ олониитын олон тоото түлөөлэгшэд, культурын ажал-ябуулагшад, мэргэжэлтэд, элдэб партинуудай, политическэ ба шажанай эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд ассамблейн хоёрдохи пленарна заседани дээрэ байлсаба.

Хүдэлмэриингөө түгэсхэлдэ, ассамблей итальянска арадта хандаhан уряа баталан абаа. «Зэбсэгжэлгын ба дайнай түсэбүүдые зохёожо байгаа гадаадын министрнүүд ба генералнууд Италиин столицада ерэhэн ябадалынь Италида ехэ аюултай байна» гэжэ тэмдэглээд, энээндэ эсэргүү эрид протест. мүн «арадай шухала эрилтэнүүдые хангахын ба бэйгаалиин аюулаар ушаруулагдаhан хохидол үгы болгохын тулада тон хэрэгтэй финансова ба техническэ зөөри хэрэгсэлнүүдые сэрэгэй бэлэдхэлдэ ашаглаха» гэhэн hэдэлгэнүүдтэ эсэргүү протест тус уряа соонь тэрэшэлэн мэдүүлэгдэнэ.

«Эбэй арганuудаар шиидхэгдэжэ болохогүй асуудал Италида ба тэрэнэй газаа тээ байхагүй, — гэжэ уряа соо хэлэгдэнэ,—табан гүрэнэй түлөөлэгшэдэй уулзахые, мүн уласхоорондын харилсаануудай түгшүүрилдэ ба яаралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ эсэс табиха тухай хэлсэхые бидэнэр дурадханабди. Итали хадаа сэрэгэй хэлсээнүүдые хэдэг газар хойшодоо хэзээдэшье болохогүй, тэрэ хадаа бүгэдэниитээр буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал тухай дурадхалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада бүхы оронуудай түлөөлэгшэдэй уулзаха газар болохо ёhотой гэhэн эрилтые эрид шангаар табихыень бүхы граждануудые уряалнабди».

Английска эзэмдэлгын сэрэгэй солдадууд египетскэ арадта эсэргүү дайлалдахаяа арсана

КАИР, ноябриин 26. (ТАСС). (ТАСС). Египетскэ арадта эсэргүү тэмсэхээ арсажа, эхэ орондонь бусааха эрилтэ хэhэн 16 солдадууд-африканецууд Суэцкэ каналай зонодо байгаа английска эзэмдэлгын сэрэгүүдэй частьнуудhaa hая зугадаба гэжэ мэдээсэгдэhэн байгаа.

hүүлэй үдэрнүүдтэ тиимэл шалтагаанаар үшөө 100 солдадуудафриканецууд английска сэрэгэй частьнуудhaa зугадаба гэжэ «Аль-Ахрам» газетэдэ хэлэгдэнэ.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, ноябриин 27. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадэй арадай hайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, бүхы фронтнууд дээрэ американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ эсэргүү хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ, тэдээндэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани ноябриин 27-до мэдээсэбэ.

Хамгаалалгын байлдаануудые хэжэ, дайсанай шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохихо зуураа, Арадай армиин соединенинүүд үнгэрhэн табан үдэр соо американска 1-дэхи мотомеханизированнэ дивизиин частьнуудта, английска 28-дахи ба 29-дэхи бригадануудта, лисынмановска 6-дахи ба 9-дэхи дивизинүүдтэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулаа. Энэ үе соо дайсанай 7.513 солдадууд ба офицернүүд алагдаhан, шархатаhан ба плендэ абтаhан байна. Элдэб янзын 10 ехэ буу, 12 хүндэ пулемет, 31 хүнгэн пулемет, 197 винтовко, 92.640 hoмo, 1. 247 гар граната, 580 минэ ба 24 радиоустановко буляан абтаба. 25 танк, 11 автомашина үгы хэгдээ. Дайсанай 4 корабль шэнгээгдэhэн ба 13 самолёт унагаагдаhан байна.

ПХЕНЬЯН, ноябриин 2[illegible] (ТАСС). Корейскэ Арадай арми[illegible] соединенинүүд Хитадай арад[illegible] hайндуратанай частьнуудтай ниг[illegible] хани харилсаатай ябажа, бү[illegible] фронтнууд дээрэ американо-а[illegible] лийска интервентнүүдтэ ба лис[illegible] мановска сэрэгүүдтэ эсэргүү ба[illegible] даануудые хэжэ үргэлжэлөөд, [illegible] дэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ [illegible] гээлтэ хоролтонуудые ушаруу[illegible] байна гэжэ Корейскэ Арадай Де[illegible] кратическа Республикын Ара[illegible] армиин Главна командовани мү[illegible] дэр мэдээсэбэ.

Ноябриин 27-до зүүн фронт д[illegible] Янгуhaa хсйгуур американ[illegible] частьнууд Арадай армиин хэм[illegible] лалтын лини сумэлхэ зорилгоор [illegible] дэн дахин добтолго хэhэн ба[illegible] Гэбэшье, Арадай армиин хү[illegible] эсэргүүсэлгэтэй ушараад, дай[illegible] гэдэргээ сухариха баатай болоо.

Баруун ба центральна фронт[illegible] дээрэ Арадай армиин соедин[illegible] нүүд фронтын зарим участо[illegible] дээрэ нютагай шанартай байл[illegible] нуудые хэhэн байна.

Ноябриин 28-да. Арадай ар[illegible] зенитнэ частьнууд ба дайсанай [illegible] молёдуудые агнан буудагшад [illegible] санай хоёр самолёт унагааба, т[illegible] нэр Сукчхониин, Вонсанай, Ан[illegible] ниин ба Муньчхониин району[illegible] амгалан хүн зониие зэрлиг му[illegible] гаар бомбодоhон байна.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээн[illegible]

ПЕКИН, ноябриин 27. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонhoo иигэжэ дамжуулна:

Зүблэхэ зүйлэй 2-дохи пункт тушаа подкомитедэй туйлаhан хэлсээн, мүн хоорондын мүнөө байгаа линиин үндэhөөр тогтоогдоhон ба мүнөө үглөөгүүр комитедээр баталагдаhан сэрэгэй демаркационно лини хадаа Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүдые хэжэ байгаа делегацинуудай мүнөөдэрэй пленарна заседани дээрэ hайшаагдаба. Баталагдаhан энэ хэлсээнэй ёhoop, хэрбээ сэрэгэй даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээн 30 үдэрэй турша дотор баталагдаhан байгаа hаань, сэрэгэй тогтоог[illegible] демаркационно лини хубилгаг[illegible] гүй байна.

Зүблэхэ зүйлэй 2-дохи пункт [illegible] шаа формальна хэлсээ туйлаад, [illegible] легацинуудай пленарна засе[illegible] хадаа «Корея дотор буудалдаа[illegible] соолго ба даб дээрэхи эблэр[illegible] бэелүүлхэ, мүн буудалдаан зогс[illegible] гын ба даб дээрэхи эблэрэлгын [illegible] ловинуудай бэелэлтэ хинаха [illegible] радай состав, эрхэ сүлөөлэлгэ [illegible] уялганууд тушаа бодото хэм[illegible] ябуулгануудые зохёохо» гэhэн [illegible] лэхэ зүйлэй 3-дахи пунктые зүб[illegible] хэлсэжэ эхилhэн байна.

Англо-египетскэ харилсаанууд тушаа

ПАРИЖ, ноябриин 28. (ТАСС). Франс Пресс агентство Каирhaa иигэжэ мэдээсэнэ:

Афганистанай хэрэгүүдые Египедтэ эрхилхэ этигэмжэтэ хадаа Фаругые Египедэй ба Суданай [illegible] роль гэжэ Афганистанай мэ[illegible] тухай каирска хэблэлэй түлө[illegible] шэдтэ мэдүүлбэ.

Чехословацка республикын правительствын мэдээсэл

ПРАГА, ноябриин 27. (ТАСС). Мүнөөдэр Прагада правительственна иимэ мэдээсэл толилогдоо:

Премьер-министрын дурадхалаар, мүн конституциин 74-дэхи зүйлтэй зохилдуулан, республикын президент хадаа Рудольф Сланскиие правительствын составhaa ба премьер-министрын орлогшын тушаалhaa сүлөөлбэ.

Ушарынь, гүрэндэ эсэргүү [illegible] сан харша ажал-ябуулгада эд[illegible] тэйгээр хабаадаа гэжэ Рудо[illegible] Сланскиие элирүүлhэн, урдада [illegible] дэгдээгүй баримтанууд h[illegible] үедэ, гүрэндэ харша загово[illegible] гуудай бүлэгүүдэй хэрэг т[illegible] мүрдэлгын үедэ тодорбо, Слан[illegible] даб дээрэ түрмэдэ хаагдаад б[illegible]

Албаниин сүлөөлэгдэhөөр долоон жэлэй ой

Албаниин арадай-сүлөөлэлгын арми гитлеровскэ булимтарагшадые долоон жэлэй саана, 1944 оной ноябриин 29-дэ намнажа хаяhан байна. Албанида энэ үдэрhөө хойшо арадай-демократическа байгуулалта тогтоогдоо. Албанскэ арад энэ алдарта үдэрые тэмдэглэхэ зуураа, Албаниие социальна, экономическа ба культурна талаарнь шэнэдхэн хубилгаха замаар хүгжөөхэ хэрэгтэнь ахадүү ёhоной туhаламжа ба дэмжэлгэ үзүүлhэн Советскэ Союзда үнэн зүрхэнэй баяр хүргэнэ.

«Манай арад өөhэдынгөө бүхы илалтануудаар Советскэ Союзда уялгатай, — гэжэ албанска арадай вождь Энвер Ходжа хэлэнэ.—Манай арадай заматынь Агууехэ Октябрьска социалистическэ революцяар, Маркс — Энгельс—Ленин — Сталинай идеянүүдээр гэрэлтүүлэгдэнхэй, фашизмын ба уласхоорондын реакциин арьяатадые советскэ арадуудай гайхамшагтайгаар илаhанай ашаар манай арадай республика тогтоhон байна, тиимэhээ манай арад hэргэн мандаа, ажабайна, ажабайха юм, тэмсэжэ, илажа байна. Алдарта сталинска саг үедэ ажабайhан ушарhaa манай республика амгалан оршожо, бэхижэжэ, hалбаран хүгжэжэ байна».

Албаниин ажалшад дайнай ба фашистска эзэмдэлгын хүндэ хүшэр хойшолонгүүдые богонихон болзор соо үгы хэжэ, орон дотор феодалчуудай ба буржуазин засаг hэргээн бодхоохо зорилготой американо-английска империалистнуудай, белградска фашистнуудай бүхы hэдэлгэнүүдые эбдээ. Мүнөө тус республика социализмын үндэhэ hууринуудые байгуулха замаар этигэл түгэлдэр хүгжэжэ, зохёон байгуулхы амгалан ажалай баян аша үрые эдлэжэ байна.

Арадай-ажахын түрүүшын хоёр жэлэй түсэбые (1949—1950 онууд) дүүргэhэнэй ашаар Албаниин экономико дайнай урда тээхи хэмжээс нилээд үлүүлбэ. Жэшээлхэдэ, малтан эбалгын промышленность дүрбэ дахин шахуу, мүн үйлэдбэрилэн болбосоруулгын промышленность гурба дахин ургаа.

Республикын ажалшад hаяхан шэнэ ехэ илалта туйлаа: орон дотор эгээн хүсэтэ гурбан предприяти—И В. Сталинай нэрэмжэтэ текстильнэ комбинат, Маликдахи сахарна завод ба В И. Ленинэй нэрэмжэтэ гидроэлектростанци нэгэн доро шахуу ашаглалгада оруулагдаа. Советскэ Союзай туhаламжатайгаар баригдаhан эдэ ехэ барилгануудаараа арад омогорхохо ёhoopoo омогорхоно.

Оронойнгоо бүрин эрхэтэ эзэниинь болоhон ажалшад Албаниин техническэ ба экономическа гээгдэлые түргэнөөр дабан гаража байна. Предприятинууд ба шэнэ барилганууд дээрэ ажалай мүрысөөн ударнигуудай хүдэлөөн улам үргэнөөр дэлгэрнэ, үйлэдбэриин түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө. продукци гаргалга ехэдхэхын ба тэрэнэй шанар hайжаруулхын түлөө тэмсэжэ байгаа үйлэдбэриин новаторнуудай, уралан нарижуулагшадай зэргэнүүд олошорно Албанска хүдэлмэришэд советскэ стахановецуудай хүдэлмэриин түрүү методүүдые үйлэдбэридөө нэбтэрүүлжэ, гайхамшагта амжалтануудые туйлана. Ажалай түрүүшүүл олониитын дунда хүндэтэй болоо. Тэдэнэй олонхинь шэн зоригто ажалайнгаа түлөө орденууд ба медальнуудаар шагнагданхай. Олон мянган эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд «Үйлэдбэриин ударник» гэhэн хүндэтэ нэрэзэргэдэ хүртөө.

Ажахыгаа түсэблэн ябуулга хадаа хүдэлмэригүйдэлгые түйсэд усадхаха арга олгоо. Барилгын улам ургажа байгаа хэмжээн хадаа хүдэлмэриин хүсые, мэргэжэлтэй кадрнуудые саг үргэлжэ бэлэдхэхэ эрилтэ табина. Предприятинууд ба шэнэ барилгануудай дэргэдэ үйлэдбэриин мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ hургуули болон курсанууд хүдэлмэрилнэ. hүүлэй үедэ Сталинай нэрэмжэтэ текстильнэ комбинат дээрэ лэ 600 гаран мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд ба технигүүд бэлэдхэгдээ.

Хүдөө ажахын талаар ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Газарай реформо бэелүүлhэн арадай засаг болбол помещигүүд-феодалнуудай эзэрхэлгые бүрин усадхаhан, албанска деревниин hалбаран хүгжэхэ hаруул перспективэнүүдые нээhэн байна. 1950 ондо тарилгын талмай дайнай урда тээхи үетэй сасуулбал, хахалhaa үлүүгээр ехэ болоhон, техническэ культурануудые тарилгын талмай 11 дахин ургаhан байна. Хүдөө ажахын өөдэгүй муу зэбсэгүүдэй орондо мүнөө Советскэ Союзhaa абтаhан тракторнууд ба бусад шэнэ машинанууд полинууд дээрэ хүдэлмэрилнэ. Орон дотор машинно-тракторна станцинууд байгуулагдаа.

Гүрэн болбол деревнидэ машинанууд ба зэр зэмсэгүүдээр туhална, таряашадые эрхим шанартай үрhэнүүдээр, үтэгжүүлгээр, тарилгын фруктово модонуудаар ба бусад зүйлнүүдээр хангана. Хүдөө районуудые электрификацилха ба радиофикацилха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Арадай ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ туйлагдаhан амжалтанууд хадаа социализмын үндэhэ hууринуудые байгуулха табанжэлэй түсэб зохёохо арга олгоhон байна. Табанжэлэй гол зорилгонь юуб гэхэдэ, ороноо саашадань индустриализацилха ба электрификацилха, хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ, ажалшадай материальна ажана тэниглэн байдалые үндэhөөрнь hайжаруулха, культурые ба арадай гэгээрэлые улам дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

Культура ба гэгээрэлые бүхы албанска арадай хэрэг болгохын тула арадай засаг бүхы анхаралаа хандуулна. Хуушанай Албани культурна талаараа Европа соо тон гээгдэнги оронуудай нэгэн байгаа. Арад зонойнь 80 гаран процентнь үзэг бэшэг мэдэхэгүй байhан юм. Орон дотор hургуулинууд тон үсөөн байжа, үхибүүдэй олонхинь ядахадаа эхин hургуулиин эрдэм абажа шадахагүй байгаа. Парти ба арадай правительство үнгэрhэн үеын энэ хүндэ хойшолонгые эрид шууд усадхажа байна. Мүнөө Албанида hургуулинуудай тоо дайнай урда тээхиhээ гурбэ хахад дахин олон болоо. Бүгэдэниитын эхин hуралсал бии болгогдоо, наhа хүсэhэн хүнүүдые hургаха үдэшын hургуулинууд, үзэг бэшэг мэдэхэгүйе усадхаха курсанууд хаа хаанагүй хүдэлмэрилнэ. hүүлэй хоёр жэлэй турша дотор 75 мянга гаран хүн үзэг бэшэгтэ hургагдаа. Энэ жэлдэ наhа хүсэhэн 65 мянган хүн үзэг бэшэгтэ hургагдаха юм. Ойрын жэлнүүдтэ Албаниие үргэлжэ ниитэдээ үзэг бэшэгтэ hураhан арад зонтой орон болгохо гэhэн зорилго ороной культурна хүсэнүүдэй үмэнэ табигданхай.

Албанида дайнай урда тээ дээдэ hургуули нэгэшье байгаагүй. Мүнөө Тиранада политическэ, хүдөө ажахын ба педагогическа институдууд нээгдэнхэй, мүн түрүүшын табан жэл соо үшөө хоёр институт эмхидхэгдэхэ юм. Ороной хэдэ хэдэн городуудта шэнэ театрнууд, клубууд, уншалгын байшангууд баригдаа, баригдажашье байна. Советскэ культурын эрхим байшангуудай түхэлөөр баригдаhан, культурын Байшан hаяхан албанска столицада нээгдээ.

Правительство болбол амбулаторинууд, больницанууд, нарайлалгын байшангууд ба санаторинуудые барилгада ехэ мүнгэ зөөри hомолжо, арадай элүүрые хамгаалха тушаа онсо анхарал хандуулна. 1950 ондо медицинскэ эмхи зургаануудай тоо дайнай урда тээхи үетэй сасуулбал, 26 дахин олошоруулагдажа, мүн тэдэнэй эмнэлгын шадабари 63 дахин дээшэлээ.

Ажалшад капитализмын дарлалтые хэтэдэнь усадхаад, оронойнгоо политическэ ажабайдалда бүри эдэбхитэйгээр хандажа, гүрэнөө ударидалгада үргэнөөр хабаадалсана. Олон мянган ажалшад арадай засагай нютагай органуудта хүдэлмэрилнэ, олон арбаад хүдэлмэришэд ба таряашад Арадай суглаанай депутадууд болонхой. Урдань харанхы мунхаг байhан албанска эхэнэрнүүд мүнөө оронойнгоо гүрэнэй ажабайдалда ехэ үүргэ бэелүүлнэ, эхэ ороноо социалистическэ ёhoop шэнэдхэн хубилгахын түлөө эрэшүүлтэй адли[illegible] зоригтойгоор тэмсэжэ байна.

Албанска арад фашизмhaa [illegible] лөөлэгдэhөөр долоон жэлэй [illegible] социализмын үндэhэ hуури [illegible] гуулгадаа ажалай угаа ехэ [illegible] жэлтээр, шэнэ амжалтануу[illegible] тэмдэглэбэ. Хүдэлмэришэн а[illegible] авангард—ажалай Албанска [illegible] тние нигтаар тойрон жага[illegible] арад хадаа өөрынгөө дайша[illegible] абаhан туйлалтануудые хёрхо [illegible] саар хамгаална, шэлэжэ ол[illegible] замhaань республикые хадуур[illegible] ха зорилготой дотоодын ба га[illegible] дын дайсадай аашануудта эсэр[illegible] сэн эрид тэмсэл ябуулна.

Шэнэ Албани болбол агу[illegible] Советскэ Союзаар толгойлог[illegible] эб найрамдалай хүсэн түг[illegible] лагерь дотор хэлбэришэгүй[illegible] жагсанхай. Республикын наhа [illegible] сэhэн бүхы арад зон—865 [illegible] гаран хүн агууехэ табан гү[illegible] хоорондо Эб найрамдалай П[illegible] баталуулха тухай Эб найрамд[illegible] Бүхэдэлхэйн Совёдэй Ханда[illegible] нэгэн hаналтайгаар гараа т[illegible] Энэ хадаа эб найрамдалай ба[illegible] дуудай хоорондохи демократ[illegible] ка хани харилсаанай түлөө [illegible] тэмсэхээр албанска арадай [illegible] шиидэнхэй байhые харуулна.

Эсэгэ оронойнгоо аша т[illegible] хэжэ байгаа зохёон байгу[illegible] ажалаараа Албаниин арад э[illegible] найрамдал хамгаалгын х[illegible] өөhэдынгөө ехэ хубитые оруу[illegible]

Советскэ Союзтай хани бар[illegible] тай ба харилсаатай байха я[illegible] лые, советскэ арадай ахадүү[illegible] hаламжа ба дэмжэлгые А[illegible] ниин ажалшад өөhэдынгөө [illegible] дүйн зол жаргалай бата ба[illegible] ри гэжэ харана.

Б. Дани[illegible]

Харюусалгата ре[illegible]
Б. А. ОЧИРО[illegible]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23 заместителя редактора —7-85 отв. секретаря—3-23 Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4-52, сельскохозяйственного [illegible] промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03735. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.